

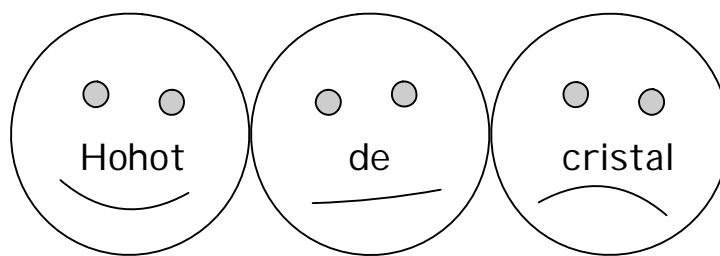
CATALIN RĂDULESCU

HOHOT DE CRISTAL

- PROZĂ SCURTĂ -

SEMĂNĂTORUL
Editura online - februarie 2010

1.	CUPRINS ~ <i>science-fiction</i> ~	Pag. 3
2.	Visul unei seri de toamnă	Pag. 8
3.	Ștampile și borcane	Pag. 17
4.	Labirintul demenței ~ <i>microroman</i> ~	Pag. 29
5.	Holograma	Pag. 63

Hohot de cristal

Pisica neagră

- Science-fiction -

Era obosit. Foarte obosit după drumul lung ce-l adusese înapoi în patrie, cu cursa aeriană prin mijlocirea căreia traversase Oceanul. Așa că de îndată ce închise ușa apartamentului, se tolăni moale pe canapeaua largă și comodă din camera de zi. Ofuscată, pisica Mița îi trânti un stuchit plin de năduf: două săptămâni cât stăpânul lipsise de acasă, fusese nevoită să stea mai prin vecini, mai pe scări; era un afront pe care nu-l putea ierta așa ușor și, după ce-i aruncă cu ochii galbeni ca două pustule de venin o ultimă căutătură plină de dispreț, se îndreptă dând nervoasă din coadă, cuibărindu-se lângă ușa bucătăriei.

Întotdeauna simțise un complex de inferioritate față de propria-i mătă, din motive pe care nu și le putea explica. Și, întrucât orice ar fi făcut nu putea să depășească situația, după ce aruncă o ultimă privire boțului de blană negru-tăciune, se duse la masă spre a-și lua o țigară. Întreprindere ce se dovedi mai laborioasă decât se putea crede la prima vedere deoarece peste pașaport își lăsase pertmoneul, sub pașaport erau cheile, sub care la rândul lor se afla permisul pe mijloacele de transport urbane, bricheta aflându-se de abia sub legitimația de serviciu aflată două straturi mai jos – pachetul de țigări aflându-se sub alte trei articole de uz personal și mai în profunzime. Extrase nervos o țigaretă și după ce și-o aprinse, savură îndelung primul fum.

Oboseala nu-i diluase entuziasmul ce-l însuflețise pe tot parcursul drumului, nu o dată făcându-l a ignora involuntar indicațiile personalului de bord ce recomanda pasagerilor folosirea ochelarilor de protecție ori de câte ori radiațiile solare reflectate de apele Oceanului s-ar fi putut dovedi distructive pentru curioșii ce priveau continuu prin hublouri, sau atunci

când, la aterizarea pricinuită de vreo escală, se cerea montarea centurilor de siguranță.

Ce mai contau însă acele mici amănunte față de exaltarea produsă de scurta dar atât de fructuoasă vizită?... Fusese parte la un conciliabul de cea mai desăvârșită taină în care își rostiseră adâncile panseuri chiar principalii membri ai Ligii Celor Bruni, nucleul dur al viitoarei Ocârmuirii Planetare. Departe de a avea un discurs deprimant – aceștia recunoscuseră eșecul temporar al experimentelor complexe făcute cu ocazia Conflagrației Mondiale – insuflându-se participanților un orizont nou de speranță, prin continuarea consecventă a politicii Organizației, de data asta cu mai mult rafinament și discreție. Peste noapte toate asociațiile cu practici dubioase fuseseră rebotezate, de exemplu cele care fără nici o jenă practicaseră eugenia și sterilizarea forțată înainte de război căpătând nume noi, unul mai original ca altul.

Tot ce se practicase până la Conflict în numele diminuării populației planetei la un quantum rezonabil Stirpei Alese, avea să fie continuat, cu metode mai subtile, însă. De exemplu eugenia – dădu un cât se poate de elocvent exemplu vorbitorul – putea fi paracticată nu numai în sens „pozitiv” – ci și în cel „negativ”. Așa încât asupra societății mondiale avea să fie aruncată întreaga dejecție umană după ce în prealabil avea să fie prăsită în numele egalității între indivizi (nu astea fuseseră idealurile în numele cărora muriseră atâția oameni?...) - în câțiva ani, din pricina acestui flagel, fiind aproape imposibil să nu izbucnească o nouă conflagrație, de astă dată provocată și dusă cu metode în acel moment declarate **criminale** de chiar cei care în timpul celor cinci ani de conflict le denunțaseră. Nu se va lăsa societății mondiale nici un moment de *respiro*, nici chiar mult-trâmbițatul *darwinism social* atât de clamat cu decenii în urmă nu va fi lăsat a lucra căci ei, reprezentanții Stirpei Alese interveni-vor ori de câte ori selecția socială la baza căreia stă tot molecula de ADN, ar fi putut regla în cele din urmă situația, aducând între oameni un minimum de armonie, înțelegere și bunăstare.

Numele de Switzauchss, Achdau și Fernichtung ca fabrici ale crimei fură amintite pe un ton de reproș, nu pentru asasinatele comise acolo ci pentru lipsa de tact a celor ce le organizaseră prea la vedere, fățiș și brutal – atrăgând în cele din urmă furia Umanității care în final îi suspendaseră pe o parte din executanți cu picioarele la o distanță nu prea depărtată de

pământ, singurul impediment pentru cei astfel scoși din istorie fiind ștreangul ce în prealabil li se pusese de gât...

Își pipăi cu un mângâiat vertebrele cervicale: ce bine că entuziasmul de care se simțise incendiat la vremea respectivă rămăsese tacit, așa încât sfârșitul Conflagrației survenită în urmă cu zece ani nu-i produse nici un fel de neplăceri gen o audiere în fața Tribunalului Internațional de la Ürrenbeg ori vreo întâlnire cu reprezentanții Serviciului Secret al principalului popor ce avusese de suferit, întrevedere care s-ar fi putut solda cu o deplasare în țara nou-fondată, croazieră ce tot cu o atârnare în ștreang s-ar fi putut solda!... Da, iată un caz în care oblomovismul putea fi și salvator de vieți, în perioada războiului redactând în scris nenumărate texte pe care în cele din urmă nu le citise la radioul unde lucra în calitate de editor, dintr-o presimțire datorată unei premoniții aproape feminine cu care natura din fericire îl înzestrase.

Cu gest lasciv, își schimbă poziția trupului supraponderal pe canapea. Rotunjimile exagerate ale organismului nu-l făceau a crede mai puțin că ar fi altfel decât un tip senzual. Și privindu-se în oglinda de la toaleta aflată chiar vizavi de canapea, nu putu să nu se mai admire cu un neascuns narcisism, amintindu-și de complimentul făcut de o reprezentantă a sexului frumos, nu cu mult timp în urmă: „- *Ai mâini mici! Și în mod sigur, dacă ai lucra la televiziune, s-ar vedea cât ești și de telegenic!...*” De altminteri, acest ascendent împreună cu cvasicertitudinea că în anumite împrejurări toate cele un miliard de femei ale planetei ar putea fi ale dânsului – îl făcuseră ca într-un rând, pe când se afla la un conciliabul în fața microfonului radiofonic cu una din colegele de breaslă de peste Ocean ce din gentilețe îl invitase în emisiunea dânsului, îi făcuse acesteia avansuri la început voalate pentru ca, în final de emisiune, cu o grosolanie pe care o credea o glumă intelectuală, să-și exprime speranța că poate se vor mai întâlni în particular, cu o altă ocazie. Femeia nu se ofuscăse ci, după o grimasă mai scurtă ca un fulger ce îi exprimase contrarietatea, zâmbise fin și, după ce reaminti pe post de șarjă prietenească ideea cu posesiunea asupra celor un miliard de femei ale planetei eructată de oaspete la începutul emisiunii, îi ceruse prevenitor-malițios scuze în încheierea acesteia că înainte de a se mărita cu actualu-i soț, Alexander – nu-l consultase în prealabil pe dânsul.

Își terminase de fumat țigara. Merita să-și facă o cafea. Așa că se îndreptă spre bucătărie de la ușa căreia pisica-piază-rea îl țintui cu ochii ei

galbeni, zvâcnind nervoasă din coadă. Apoi scoase un mieunat prelung, a pagubă. Deschise ochiul de aragaz și după ce făcu focul, lăsă pe plită apă la fiert în ibricul cărămiziu moștenire-de-familie.

Mai capricioasă decât o femeie, zona mentală săvârși o nouă mișcare de front readucându-i procesul de gândire la întâlnirea cu Liderii Organizației: la un moment dat, în timpul lucrărilor, unul din dâșii lăsă nervos pe pupitru un teanc de fotografii, care fuseseră puse la proiectorul cu care era echipată sala. Pe ecranul de proiecție începură să apară una câte una imaginile clare ale angajaților unuia din fostele stabilimente de exterminare, în costum de serviciu, în timpul lor liber. Cântau la acordeon îngânând cu gura largă notele vreunui vals, veseli nevoie mare, probabil după o zi prolifică de lucru în care camerele de asfixiere și cele de imolare zăboviseră mai puțin ca de obicei; într-un cadru, o doamnă angajat în uniforma de la al cărei rever nu uitase a-și atârna blestemata savastică, cu un aer teatral, indica tragic-surâzător un castron în care tocmai se terminaseră fragii și murele culese cu câteva ceasuri mai înainte în excursia din pădurea învecinată; la nici treizeci de kilometri, spre rușinea Umanității, chiar în acel moment zeci de nevinovați își dădeau duhul din pricina inaniției, torturii sau a execuției sumare. – „*Câtă iresponsabilitate! E de neconceput! Câtă inconștiență! Să fotografieze cu atâtea amănunte, când la vremea respectivă indicațiile noastre au fost clare – discreție, discreție și iar discreție!*” – izbucni venerabilul participant aflat la masa Liderilor Celor Bruni, când pe ecran începură să defileze una câte una și cadrele cu buldozare ce împingeau la groapa comună mormane de trupuri scheletice, ori erau prezentate cadavrele deținuților scoși din *Revier* uciși în timpul experimentelor.

Trei sferturi din cei aflați în acele poze fuseseră dovediți **criminali de război**, cu indicii clare asupra crimelor personale pe care le comiseseră. Unul din ei povestea cu glas calm și privire senină cum făcea ore suplimentare după serviciu când, intrând inopinat pe poarta lagărului, se repezea la câte un deținut spre a-l călca în picioare, nu o dată lăsându-l pe acela în agonie, după care ieșea râzând duios pe poartă. Motivul, pe care îl explica la fel de calm și cu aceeași privire senină și comandantului plutonului de execuție în drumul spre locul unde avea să fie pusă în practică sentința capitală – criza de nervi pe care o încerca ori de câte ori zărea câte un *Häftling* ce fiind internat de puțină vreme, nu ajunsese încă la proporțiile scheletice standard din lagăr.

... Privise cu ochi albi imaginile acelea terifiante, convins fiind că în lumea în care trăiau percepțiile umaniste zis „creștine” erau cel puțin desuete, dacă nu de-a dreptul ridicole. În viziunea sa – această părere fiind împărtășită și de mai-marii Ligii – noțiunile de **rău** sau **bine** aveau sens doar în raport cu necesitatea imediată sau propriile interese. Și pentru *că istoria o scriu învingătorii*, era convins că ororile din acele imagini – în cazul în care soarta războiului ar fi fost alta – ar fi rămas doar simple fotodocumente despre un masacru, unul din multele masacre ce marcaseră în ultimii două mii de ani Umanitatea, asemeni celui săvârșit de conchistadorii lui Hernando Cortés împotriva Civilizației Precolumbiene, de pildă. Nimic nu era însă pierdut: își puna mari speranțe în ceea ce părea că avea să se întâmple în jumătatea de Evropă unde un sistem cel puțin bizar începuse imediat după Conflagrație să prindă rădăcini, sub înalta comandă a generalisimului Joseph Djugașvili. Experimentul i se părea interesant și sub aspectul că deși pare-se acolo se petrecea ceva asemănător cu faptele judecate în urmă cu zece ani la Ürrenbeg, nu erau tratate cu aceeași măsură; partea avizată a opiniei publice începea să trăiască cu senzația vagă că, în timp ce crimele Brune erau pe bună dreptate socotite **crime împotriva umanității**, asasinatelor djugașviliste, comise pe principii *de clasă* și nu *de rasă* – păreau să fie socotite **crime pentru umanitate**...

Era momentul să vadă ce se petrece cu cafeaua. De lângă tocul ușii de la bucătărie, mâța începu să scoată un mârâit prelung și obsesiv, privind niciunde cu ochii ei galbeni ca de bolnav de icter, zvâcnind din coada ca un drapel ce se zbate alene pe lancia în ușoara bătaie a vântului.

Dar ce se întâmplase? Uitase oare să aprindă focul? Ibricul stătea cuminte pe ochiul plitei, apa din-ntrânsul nedînd nici cel mai vag semn că s-ar apropia de punctul de fierbere.

Pe geamul de la bucătărie zări cum fără grabă merg pe stradă câțiva lucrători aflați la sfârșitul zilei de muncă. Mergeau încet, ca niște oameni osteniți, cumpănindu-și pe umeri târnăcoapele, cazmalele și lopețile. Municipality era confruntată frecvent cu avariile cablurilor electrice și a țevilor de gaz-metan aflate sub pavajul încă șubrezit al orașului, al cărui terasament traumatizat de bombardamentele din timpul războiului nu reușiseră să-l consolideze în totalitate, din această pricină angajații primăriei având mai tot timpul de lucru. În curând aveau însă să înceapă

lucrările de reparații și înlocuiri generale prin care se spera ca problema să fie definitiv rezolvată.

Unul din lucrători se opri și-și scoase o țigară. Și fiindcă nu-și găsea chibriturile, ceru foc unui trecător.

„ – *Clase inferioare, masă de umplutură și manevră!*” cugetă dezgustat, râcâind distrat un chibrit de scăpărătoarea cutiei.

În acel moment se dovedi că nu uitase să aprindă focul, ci doar că acesta se stinsese sub ibric din pricina avariei, gazul reîncepând să se scurgă conștiincios imediat ce aceasta fusese remediată. Ceea ce produse o teribilă panică în stradă, cauzată de puternica deflagrație ce se petrecu la etajul trei al imobilului riveran urmată de o trombă de foc ca de horn de crematoriu necurățat la timp, ce aduse pe caldarâm drept plocon un trup humanoid diform și ferferițit împreună cu resturile de blană din ceea ce păruse a fi o mătă, făcându-se de acuma auzit hăulitul sinistru al Ambulanței, Poliției și Pompierilor alarmați de *clasele inferioare* ce cu promptitudine alertaseră autoritățile prin intermediul telefoanelor publice.

Visul unei seri de toamnă

Desigur, situația nu putea fii catalogată ca stând pe roze, mai ales că trecuseră zece ani de la alegerile fraudate din 1946 – respectiv doisprezece de când „Eliberatorii” se oploșiseră pe plaiurile Mioriței și Meșterului Manole. Ceea ce nu însemna că ar fi fost nevoie cumva să ducă vreo viață de *om-carapace*, convenind totodată că se cuvenea pentru perioada următoare (fără îndoială, aceasta având să se întindă pe termen scurt) - mai multă atenție la afirmații și gesturi.

Pentru traversarea acelei epoci imunde avea nevoie însă de fixarea unui ideal, după cum țelul celui rătăcit pe ocean este zărirea țărnelor izbăvitor. Dar ce din jurul lui s-ar fi putut concretiza într-un astfel de colac de salvare?...

Din nefericire, nimeni din familia sa nu-i dădea aerul de liman spre care ar fi meritat să se îndrepte. Taică-său, mai ales în lungile seri de iarnă stătea lângă aparatul radio și indiferent ce s-ar fi spus pe acele țiuite Unde-Scurte trăgea prelung și meditativ din țigară, zâmbind cu subînțeles, lăsând să se

audă în răstimpuri, printre norii sinilii de fum, câte un plin de semnificații - „*Lasă, or să vadă ei!... Lasă, lasă...*” După care, de regulă după încheierea emisiei - începea să depene amintiri către maică-sa care trebuia dincolo de perdeluța ce separa unica încăpere de locuit de bucătăria improvizată - amintirile fiind invariabil despre întâmplări petrecute vara la moșia confiscată fără despăgubire prin Naționalizare în urmă cu opt ani. - „*Îți mai amintești, mamă, seceta aia cumplită din vara lui 1937? În cele din urmă ne-a salvat potopul ăla de la jumătatea lui august. De cu câteva zile înainte, administratorul îmi adusese vestea cea bună: «- Fiți pe pace, coane Jean, pulimetrele anunță ploaie!» - he, he, he!...*”

Când povestirile ajungeau la un anumit punct, se auzea zgomot de farfurii proaspăt spălate trântite pe marginea chiuvetei ceva mai tare decât era nevoie; acesta era protestul ei mut, rostit tare și răspicat doar o singură dată, cândva, demult, pe când el era încă un puști, cum că ar fi trebuit să se refugieze imediat după încheierea războiului în Vest - lucru pe care dânsa îl susținuse imperativ până la căderea definitivă a Cortinei de Fier - asemeni aproape tuturor familiilor boierești care știau că nu au de ce să aștepte salvarea de la ceea ce era în curs de instaurare de la nimeni.

În vremea asta bunicul continua să zăbovească cu bărbia în mână, gura pungită, privirea goală ce părea zâmbitor-meditativă priponită în vreun colț al încăperii, izbucnind când te așteptai mai puțin, mult după încheierea emisiei:

„*- Ce-au zis!?!... Că până în primăvară or să fie aici?!... Ha!... Știam eu: doar nu erau să ne lase de izbeliște, să ne pună bolșevicii pe toți la zid!... Au nevoie să-și facă afacerile cu cineva și în partea aiasta de lume! He!...*”

Și dânsul fusese în 1944 - 45 de acord că nu se făcea să se acopere de rușinea transfugilor care părăsiseră cu grăbire corabia, de părere fiind că țara avea să fie lăsată în mila Domnului de către Occidentul protector: cei fugiți intempestiv în acei ani aveau să se întoarcă cu fruntea plecată imediat după Eliberare - după adevărata **Eliberare!** - trebuind să accepte pe veci ca de atunci încolo nu vor mai putea fi decât pe post de *vioara a doua*.

Atunci? Atunci singurul far călăuzitor în acea epocă întunecată nu putea să fie decât EA. Mai mică cu doi ani, în primul an de facultate, inima începea să-i bată în piept cu putere ori de câte ori apărea imaginea EI, la vreun colocviu, seminar, ori pe esplanada facultății, în drum spre ieșire. Avea reputația unei inabordabile. De altfel, mai toți colegii de facultate din toți anii o porecliseră *Siegfrieda*, denumirea feminizată a pretins-inexpugnabilei linii de apărare defensivă ce nu reușise în final să salveze *Reichul de o mie de ani* de la

pieire. Întorcea cu dispreț capul de la orice pretendent care își fixa mai mult timp privirea asupra dânzei, nu răspundea niciodată la interpelările mai mult sau mai puțin politicoase a căror țintă era frecvent – respingând cu detașare suverană până și interogarea nevinovată - „*Fii drăguță, cât este ceasul?*”

Și totuși într-o zi se petrecu minunea. Privirile lor se întâlniră – mai bine zis ea răspunsese la inițiativa lui constând dintr-o ocheadă extrem de discretă, de altfel. Îi zâmbise candid, cu un zâmbet cum nu ar fi putut crede că există pe lume. Rămăsese fascinat și după ce intrase în sala de curs, cu priviri zâmbitoare dar sticloase, de câteva ori în timpul orei ce urmase colegul din dreapta fluturându-i îngrijorat mâna prin fața ochilor.

Idila lor rămăsese o vreme de nimeni știută. Și deci pentru un timp aparent fără urmări, căci totul se rezuma la rare priviri când se întâlneau pe coridor ori la câte vreun colocviu, dar asta și mai rar, întrucât nu erau în același an.

Până în ziua când se petrecuse a doua minune. Aceasta în urmă cu o lună când, într-o seară, circulând alene spre casă și fiind încă pe trotuarul facultății, auzi deodată pași repezi în spatele său.

„ - *Ați avut mai multe ore de curs azi?*” auzi deodată un glas sfios cu rezonanță de clopoțel.

Simțise cum inima parcă avea să-i sară din piept. Și chiar dacă asta rămăsese doar în fază de figură de stil, sarabanda nebunească pe care o simțea în sânul stâng era totuși o realitate.

„ - *Știi – continuă ea nepărînd s-o fii interesat prea mult răspunsul – ce mă enervează foarte mult la secția de Limbi Străine este că limba invadatorilor e mult prea aspră, neprietenosă. De ce trebuie să ne fie băgată pe gât cu atâta insistență?...*”

Zarul cel mare fusese aruncat. Din acel moment, o confundă cu sufletul pereche. Și fără prea multe precauții, un dialog cald, cu profunde valențe confesive se înfiripă între dâșii, un cathehism peripatetic care în cele din urmă se transformă într-un monolog în care singurul vorbitor rămăsese el, cel cu experiență de viață, mai mare, hăt, cu aproape doi ani. Iar ea se dovedi o bună ascultătoare...

Își revărsă asupra dânzei tot preaplinul sufletului său chinuit de o copilărie plină de frustrări, începând cu casa din care fuseseră evacuați în vara lui 1948, până la prăjiturile din pezmet dar cu multă frișcă pe care le privea cu jind în vitrinele cam ponosite dar dincolo de care se vedeau totuși copii costelivi și prost îmbrăcați ce sub privirea drăgostoasă a părinților înfulecau lacom din delicatesele inaccesibile lui; de la opacitatea anumitor membri ai

familiei care încă îi mai așteptau pe Eliberatori (- *Și crezi că totuși n-or să vie?* – susurase ea înlăcrimat așa, ca în treacăt) – până la vagile amintiri din copilărie despre imaginile paradisiace pe care le oferea latifundia lor – de pe care de asemenea fuseseră dați pe bețe afară cu promisiunea de strașnică pedeapsă dacă vor mai reveni vreodată acolo – asta tot în acel fatidic iunie 1948; discuția deveni în cele din urmă un melanj între nararea ușor romanțată a vieții proprii, mărturisirea aproape fățișă a aversiunii plină de sarcasme pentru regimul ale cărui zile păreau să nu se mai sfârșească, precum și povestirea ultimilor bancuri politice în vogă, sau scurte persiflări percutante gen *clasa mucitoare este nerăbdătoare ca Secretarul General al Partidului să-și dea mai repede bacalaureatul după frecventarea cursurilor liceale la seral, ori politica tovarășei Ana care în general era mai mult politica menopauzei*, sau repetarea butadei celebre în acele vremuri că în țara lor socialismul se clădește cu pecetea lui I. V. Stalin și I. L. Caragiale...^{*}

Pe neștiute se treziră că se țin de mână. Aerul începutului de toamnă era călduț, amintind mai degrabă de debutul primăverii. Continuau să străbată întunericul serii de acum înstăpânite, privindu-și umbrele cum îi înconjoară în reflexele luminii palide aruncată de felinarele stradale.

Zilele ce au urmat, la toate celelate întâlniri, îi păru că ea îl privește cu un aer admirativ, în realitate acesta nefiind decât straniu. Tot ce fusese de spus, părea că fusese spus. Plimbările lor erau întovărășite în cea mai mare parte a timpului de tăcere, o tăcere bizară, întreruptă după îndelungi răstimpuri de cele mai banale întrebări.

Când au făcut prima dată dragoste, constată că înaintea lui nu fusese chiar atât de impenetrabilă pe cât se pretindea, asemeni liniei defensive militare al cărei nume pe post de paradigmă feminizată îl primise. Dar nu pusese întrebări, evitându-i privirile ce păreau ușor ostentativ-zâmbitor-batjocoritoare. Și albeața imaculată a cearșafului rămasă intactă și după fu trecută la index cu mărinimie aristocratică, așa cum se cuvine la casele mari.

Cu toate astea, ruptura se produsese pe neașteptate. Mai întâi, căuta să închidă cât mai repede convorbirea cu el ori de câte ori o oprea pe stradă. Apoi chiar începu să îl ocolească nervoasă și să se îndepărteze grăbit, ori de câte ori măcar încerca să apropie de ea.

„Cu ce am greșit?”

*

“*Monarhia de drept dialectic*” – Herbert Zilber.

După care o văzu cu altul. Și deși păruse a nu-l fi observat, când a ajuns la prima intersecție, s-a întors brusc către partener și, după ce îl privi zâmbind mefistofelic – un zâmbet care o făcea, de altfel, și mai frumoasă – îl sărută pe acela cu nesaț, luându-l oarecum prin surprindere. Apoi întorsese din nou către dânsul o privire de astă dată batjocoritoare, și înlănțuită de acela, dispăru după colț.

„ *Capriciu de fată frumoasă*” încercase să se consoleze vâjâind ore întregi fără țintă pe străzi. „ *A vrut să mă facă gelos. He, he – mai mult ca sigur celălalt își frânge acum singur mâinile în odaia sa, neînțelegând de ce l-a părăsit imediat și fără explicații după ce au dat acel colț de stradă*” se cufundă în acea noapte într-un somn aproape cataleptic, cu cugetul plin de speranța care moare ultima.

„ *Și totuși, de ce toate astea?*” veni după alte zile întrebarea de bun-simț. Între timp, nu o mai văzuse deloc.

Răspunsul nu se ivi. Dar peste câteva zile, a fost ridicat în picioare în plin colocviu, spre a vedea și ceilalți studenți cum arată în carne și oase un urmaș de *exploatator*. Nu mult după aceasta a fost exmatriculat din facultate fără nici o explicație. Concomitent, taică-său fu arestat, între timp bunicul murind la vreme ca să nu mai aibă șansa unei ultime experiențe existențiale concretizată în periplul prin pușcăriile și lagărele de exterminare bolșevice. Mamei, definitiv amuțită, îi fu fixat domiciliu obligatoriu. Totul, fără nici o explicație sau chemare barem formală în justiție.

„ *Dar ce am făcut?...*”

Nimic.

De aceea a doua zi, fu doar *reținut*, nu arestat. Cum era mai periculos, de altfel.

*

Peste orașul acoperit de nea precum o plapumă călduroasă, se lăsa feerică seara.

Siegfrieda, proaspătă mămică, se aplecă peste grijajul pătuțului, zâmbind tandru progeniturii ce ofta prin somn.

Din cer prinseră să cearnă primii fulgi mari și pufoși pe acea iarnă. De undeva răzbăteau acordurile duioase ale unui imn de Crăciun. Oare cine îndrăznea în vremuri ca acestea să mai murmure notele unui astfel de cânt?...

Misterul se elucidă repede când, din același cer plumburiu dar generos, începu să curgă și desantul eliberator. O singură problemă îl preocupa în acel moment: aflate încă sus, cele trei elemente ce curgeau neîncetat din zenit – fulgi de nea, Eliberatori și acele puncte negre - nu puteau fi distinse dintru început când erau prea departe, da, acele puncte negre dovedindu-se a fi într-un târziu – a, da – autoturisme (nu ogive nucleare legate cu câte trei parașute) - de diverse mărci, prin aceasta Eliberatorii dorind să restituie în parte astfel de bunuri confiscate de la proprietarii de drept, cu ocazia mârșavei Etatizării.

Un astfel de autoturism ateriză și în fața casei sale. Era un Buick. Hm, parcă își amintea că în urmă cu opt ani o altă marcă de mașină poseda familia sa în momentul confiscării.

- *Scuzați-mă, Monsieur, se auzi o voce cântată, acum constat că la numărul acesta de stradă era repartizat un Cadillac. În câteva momente vom repara inadvertența.*

Cumpănindu-și pușca de asalt și ranița, o figură binevoitoare îl privea de dincolo de poartă, în persoana unui parașutist tocmai ajuns la sol. O bucurie ireprimabilă simți că îi ivadează ființa: la actul Eliberării se putea intui că lua parte unități din toate statele Aliate, acțiunea nefiind unilaterală. În fața porții sale fusese repartizat un reprezentant de gintă latină, știindu-se probabil că în familia sa era extrem de bine-cunoscută limba aceea elegantă și graseiată.

Ieșit în curte, o strânse lângă el pe Siegfrieda. Era zgribulită de frig. O clipă se gândi să dea fuga în casă să-i aducă un șal.

- **Porniți înainte, tovarăși!** – *ai?! Las' că acum chiar că o să mergi în celule cu fiare înapoi, tot înapoi – că doar ăsta e singurul sens pe care îl cunoaște reacțiunea – vorba lui nenea lancu – grijania mă-tii de kominternist împuțit!*

Cel astfel gratulat tăcea mîlc, continuând să meargă grăbit pe stradă, scoțând doar câte un sughiț când primea câte o cizmă în generoasa-i parte sedentară.

Dinspre cheiul Dâmboviței se auziră primele salve de tun, semn că submarinul construit de liceenii de la Steiul Olt ajunsese pe cursul intracitadin al râului la distanța potrivită de sediile puterii de stat comuniste, dându-le loviturile de grație.

... După care fu trezit de un dos de palmă.

Tresări speriat, proptindu-se reflex de speteaza solidă.

Îndrăznise să adoarmă preț de câteva minute pe scaunul de anchetă, răstimp în care anchetatorul își trăsese sufletul.

- Un' te crezi bă acilea, la 'otelul din gară?

Era pătruns de cumplita vinovăție, dar acum nu mai avea ce face: o comisese...

- Și zi-i așa, tovarășul Pișinevsku este un sferto...sfer... aha – sfertodoct – răzbi în cele din urmă, după ce întoarse coala de pe care citea – bun numa' de biblioraft pentru tezele Comitetului Central; clasa muncitoare se întrebă când o să-și dea tovarășul Secretar-General bacalaureatul la seral – iar tovarășa Ana face politica... mă, te omor! se pregăti celălalt să-i aplice o teribilă lovitură de pumn, părând sincer mâniat. – Așa ți-ai permis tu să zici despre tovarășa Ana?

Ușa se dădu cu putere la o parte. În prag stătea ofițerul de continuitate, alb ca varul.

- Tovarășii de la Budapesta nu mai este!...

- Da' de ce să nu mai fie? întrebă prostește.

Ofițerul de continuitate cu steluțe de locotenent-major își privi superiorul cu stea de maior pe epolet cu un aer de parcă ar fi avut în față pe unul din *dușmanii poporului* tocmai eliberați din celule și fiare, gata-gata să-l strângă de gât. Instinctiv, amândoi își aruncară privirile pe fereastra înaltă, de casă boierească, ce întâmplător dădea spre Vest.

- Și dacă or să vină? șoptiră amândoi aproape la unison.

După care se uitară la *reținut* cu niște ochi de oameni tocmai ieșiți din transă.

Fără să schimbe nici un cuvânt între dânșii, ieșiră din încăpere spre a intra în odaia de vizavi unde un aparat de proiecție își eructa imaginile pe o pânză improvizată dintr-un cearșaf, prin fumul dens de țigară. – Imaginile pale și deja zgâriate arătau un ins rotofei ieșind grăbit din clădirea Adunării de Stat (gurile rele din orașul de pe Dunăre șopteau ceva de *Adunăturii...*). Imediat apărură în cadru și doi indivizi ponosit îmbrăcați care îl escortau, aplicându-i din când în când câte un impuls circulator, prin câte un șut energetic aplicat în dosu-i oviform. La un moment dat insul parcă ar fi vrut să se întoarcă spre a le explica ceva dar, printr-o sincronizare uluitoare, șuturile celor doi se conjugară aplicându-i escortatului un simultan de zile mari. Intinerariul se termină în fața unui copac nu foarte înalt, căruia unul din cei doi începu să-i încerce trăinicia crengilor, în timp ce celălalt căuta nerealist să

evalueze din priviri rezistența paratrăsnetului de pe impunătoarea cupolă a Parlamentului.

- E tovarășul Hess! se auzi o voce înăbușită.

- Cine, Rudolf, criminalul de război?...

- Nu, tovarășul nostru drag, care a făcut acum un an o vizită la Marea Adunare Națională!... Doamne Dumnezeule...

- Tovarășe, puțină demnitate, se auzi o voce surdă și tăbăcită de tutun. Chiar și în aceste momente grele, trebuie să ne păstrăm firea, și să nu folosim în interes personal diverse expresii învechite, condamnate de istorie! Ce Dumnezeu... ăsta... – Sfinte Sisoe, l-au lăsat în ștreang!...

Urmă o imagine a unui bulevard budapestan: senzația creată fu puternică, precum un cadru de film bine realizat, liniile de trolebuz oferind tabloul apocaliptic al unei păduri dintr-o margine de front de ale cărei crăci tocmai au fost spânzurați niște dezertori.

Un glas șoptit răzbi la rându-i:

- Nu, dragă, nu! Tăvile alea suflă în aur pe care le-am adus acasă când aveam servici la Vamă, de alea îți zic - alea de le *rechiziționam* de la cei ce emigrau în Isra... Nu, nu!... se auzi în continuare imperativ vocea ce șoptea precipitat la telefon. - Alea de care spui tu sunt de la tata, din *rechizițiile* făcute imediat după 23 august, pe când mai era încă înrolat în Divizia *Horea, Cloșca și Crișan*...

Tovarășul locotenent-major reintră încet în camera de anchetă. Aruncă o privire ferestrei ce dădea spre Vest, încercând să distingă pe cer punctele prevestitoare ale sfârșitului, acompaniate de uruituri de motor de avion. În răstimpuri, își palpa instinctiv grumajii. Dar din zenit continua să cearnă din nefericire doar ploaia mărunță și deasă a mizerabilului amurg de noiembrie.

Îl privi pe anchetat cu aerul gazdei care tocmai se pregătește să-și întrebe oaspetele cum dorește cafeaua: mai dulce, sau mai puțin dulce? Între timp, pipăirea grumazului devenise aproape o obsesie.

- Știi, începu fără alte preparative – până la urmă eu sunt un om cumsecade, cu frica lui Dumnezeu, nu ca alții... și făcu un gest sugestiv cu capul către coridor. - Crezi că dacă or să vie, or să-mi facă ceva?

- Da, te vor spânzura de primul copac!

Tovarășul lent-major se întoarse deprimat spre fereastră, părând a contempla pentru o bucată de vreme cerul mohorât. De acolo continua însă să cadă doar ploaia placidă. Ca din întâmplare, privirile îi căzură pe calendarul de perete: 4 noiembrie 1956.

- Dar te-ai lovit, nu glumă, constată examinând grijuliu arcada spartă a *reșinutului*, de parcă acesta ar fi dobândit rănile de pe figură participând până atunci la o nevinovată partidă de rugby. – Să chem să te panseze...

- Lasă, pot să mă oblojesc și singur! Nu-mi purta dumneata de grijă!

- Dar crezi că o mai fi deschis la farmacie la ora asta? se interesă plin de solitudine.

- Stai liniștit, mi-am făcut rezerve sanitare din vreme... Am avut semnele mele premonitorii.

- Premoni...cum?...

Reșinutul se pregătea să închidă ușa pe dinafară.

- Ai grijă, la noapte să nu te desprinzi de fereastra aia. Întotdeauna întunericul, *port-conseille*...

Mergea prin ploaia mărunță și deasă cu singura dorință de a mai găsi, într-adevăr, o farmacie deschisă. Și pe trotuarul celălalt, în apropiere de șerpuitura străzii înguste și meandrate, văzu deschisă farmacia de gardă a cartierului. Când dădu să intre, de după primul colț apărură două umbre ținându-se de mână. Una din ele era Siegfrieda.

Se opri și dânsa oarecum surprinsă, în ochi oglindindu-i-se în amurgul din ce în ce mai cenușiu sticlirea tipică a vânătorului ajuns pe neașteptate față-n față cu vânatul. Și deși el nu zise nimic, așteptând ca dânsii să treacă mai întâi așa încât să fie sigur că nu se vor ciocni când va încerca să intre în farmacie – ea izbucni:

- Ce credeai, bestie latifundiară, că am să mă mărit cu tine de dragul sângelui tău albastru? Vedea-ți-l-aș vărsat pe trotuar! – Uite ici, lipitoare a poporului muncitor – os rupt din trupul proletar, călit în luptele de clasă din 1848, 1877, 1888, 1907, 1916, 1933, **1934**, 1944! Na!

Și fără preaviz, se agăță de ceafa lunganului din fața ei, altul decât cel cu care o văzuse deunăzi dând colțul, aplicându-i aceleia un ținăit ca de ventuză, nefericitul aruncând după terminarea manevrei căutături hăituite în jur. După care reluându-l intempestiv de mână, se întoarse din drum pe trotuarul foarte îngust care șerpuia dincolo de colț, în acompaniamentul unui claxon disperat de automobil secondat de un scurt țipăt de surpriză bărbătesc precedat de o bufnitură surdă, totul terminându-se în faza mare a farurilor rămase așa parcă definitiv încremenite.

Ștampile și borcane

Era 7.30 precis când intră pe ușa biroului spre a-și ocupa locul de muncă. În fiecare dimineață sosea cu jumătate de oră înaintea tuturor, spre a face mai lent tranziția de la relaxarea plăcută de care era cuprinsă ori de câte ori ajungea înapoi acasă, la încordarea atât de necesară rezolvării cu succes a ceea ce avea de rezolvat la serviciu.

Din nelipsita pungă scoase mai întâi recipientul cu mâncare – un borcan cu ardei umpluți pentru acea zi. Și ca desert, un pachet cu plăcintă cu mere care deși era făcut dintr-o hârtie de ambalat deficitară, era extrem de trainic, prin faptul că fuseseră folosite un număr impresionant de coli de împachetat, așa încât pata de grăsime a aluatului se insinuase cât se poate de pal. În timp ce borcanul cu pricina îl introduse în răcitorul **Fram** (pentru care era invidiată în toată instituția) – pachetul voluminos îl îndesă burdușit în ultimul sertar de jos al biroului.

Oftă. Mai erau douăzeci de minute până la ora opt. Din sertarul din mijloc scoase lucrul de mână și începu să croșeteze, numărând tacticos ochiurile. Era un pulovăraș șic, pe care îl plănuia a fi multicolor, ceea ce conferea un plus de migală întreprinderii. Avea de gând să fie invidiată nu numai pentru răcitorul din birou, ci și pentru moda pe care căuta s-o devanseze cu orice prilej, geloziile stârnite în jur hrănindu-i orgoliul ușor cinic.

Tresări. În clădire începea să se audă zgomot. Aruncă o privire pendulei: opt și zece; hm, cu lucrul ăsta de mână nici nu simțea cum zboară timpul...

Pe scara ce ducea la palier se auziră pași, apoi coridorul fu în totalitate umplut de bocăniturile unor pantofi cu *scârț*. Bocăniturile se întrerupseră cam la trei uși de biroul dânzei. Se auzi un curtenitor *Bună dimineța!* și respectiva ușă se închise cu un troznet surd.

Se subînțelege că lucrul de mână aterizase de mult în sertarul din mijloc, iar acum avea în față un formular pe care lucra concentrată. Mai întâi completă migălos rubrica de nume și prenume; apoi o adresă exactă – stradă, număr, apartament. După care aplică prima ștampilă – **Ordin de Evacuare nr.** pe care de asemenea îl preciză cu scrisul ei caligrafic. Oftă, lăsând tocul pe stativul de marmoră ieftină, parcă spre a se concentra mai

bine pe cea de a doua rubrică unde trebuia precizată repartiția, ceea ce prilejui utilizarea următoarei ștampile – *Ordin de repartiție nr.*

Se auzi un ciocănit discret și inutil în ușă care cu toată gratuitatea sa, se repeta la fiecare început de program.

- Bună dimineața! Se poate?

Era un spirit care cu toată demonetizarea lui, se repeta în fiecare dimineață. În prima ei zi de lucru acolo îi stârnise un vag zâmbet. Era totuși amuzant ca șeful cu care împarți dealtfel și spațiul biroului, să-ți bată politicos la ușă întrebându-te prevenitor dacă poate să intre. Atunci, prima oară, zâmbise imperceptibil. Acum înmuie doar tocul în cerneală.

Zâmbind galeș și avantajos insul smead, scund, ușor bondoc și cu o chelie amplă pe linia mediană a capului intră cu șugubețu-i pas chaplinesc cu nu prea multă acuratețe executat, îndreptându-se spre masa sa de lucru ca și cum ar fi avut de gând să șadă acolo doar câteva clipe, nu o zi întreagă, așa cum teoretic ar fi trebuit să se întâmple. Își privi câteva clipe șăgalnic colega ce în același timp îi era și subordonată, care între timp ajunsese la rubrica ce necesita cea de a patra ștampilă: *Număr camere alocate.*

- Muncă-muncă, dar în procesul de producție pauzele scurte și dese care ne aduc nouă numai succese sunt un lucru foarte important. Propun, așadar, să bem o cafea.

Era momentul în care tocmai făcea o mică rectificare în rubrica pe care se oploșise cam pătat conținutul ștampilei privind *Numărul de persoane evacuate.* Nu de alta, dar ceea ce scrisese acolo nu justifica ceea ce notase în rubrica ce scotea în evidență câte camere trebuiau oferite în acel caz. Pentru acel formular, ștampila *Număr de expropriere* nu se cerea folosită. De altminteri, de ceva timp aceea era ustensila care cam începuse să șomeze, întrucât la douăzeci și patru de ani după victorioasa Naționalizare, numărul celor ce mai aveau de ce să fie expropiați era teribil de mic.

Șeful care se apropiase de masă îi puse calin ceașca de cafea aburindă în față. Apoi, privind melancolic la stativul cu ștampile al subordonatei, le extrase încet din lăcașurile lor. Le mângâia duios, ca pe niște amante trupeșe, cu gesturi de Don Juan experimentat.

- Vezi tu bucățele astea de lemn cu dreptunghiurile lor cauciucate? De ele mă leagă o grămadă de amintiri; ele au foat primele mele tovarășe de

lucru în acest birou care acum douazeci și doi de ani nu arăta nici pe departe așa...

Își aprinsese o țigară fără filtru, răspândind nori majestuoși dar puturoși de fum, pe care un timp îi privi gânditor.

- Eram în ianuarie 1949. La șapte luni de la începerea procesului revoluționar de transferare a bogățiilor patriei din mâinile exploatatorilor în proprietatea întregului popor. Transferul mergea greu, exploatatorii și chiaburii nu voiau să predea toți cocoșei de aur așa, ca întreg poporul, crezând că or să fie în continuare privilegiați. Dar lasă, până la urmă i-am dibuit noi pe toți, iar pe ăia mai abrași i-am făcut să spună și laptele pe care l-au supt de la mă-sa. Într-o adunare de partid furtunoasă, cum erau multe pe atunci (se stârneau repede vânturile în ședințele noastre, voiam să facem multe, dintr-o dată) – tovarășul Fosaru m-a însărcinat cu atribuția de căpătâi, de a duce mai departe o parte din obligațiile necesare desăvârșirii Naționalizării, așa încât fondul locativ să treacă în cel mai scurt timp din mâna exploatatorilor în proprietatea întregii națiuni. - „ *Tovarășe, problema cu care te-am însărcinat este capitală, sper că în fața unui vechi comunist ca dumneata nu trebuie să insist de ce. Te vei apuca imediat de treabă, hai cu mine să-ți arăt sediul în care vei activa*” – mi-a zis direct, cu operativitate comunistă. – Și m-a adus aici. Să nu crezi că acum douazeci și doi de ani clădirea sau odaia asta arătau așa. Ușa de la intrare se închidea cu un lacăt mare și ruginit, din bani proprii, în interesul Partidului, am cumpărat încă un lacăt cu care să închid biroul. Parcă văd și acum: am ajuns amândoi în fața ușii pe care o trăgeai de o bucată de sârmă pentru a o deschide; înăuntru era frig, frig, iar pe palier lipsea o fereastră distrusă în timpul bombardamentelor din '44 care fusese înlocuită cu o rogojină ce se dădea la o parte ori de câte ori bătea vântul mai tare; în încăpere, un scaun șchiop și un birou vechi, de pe care lustrul căzuse de mult, iar pe alocuri era ros de șoareci; pentru încălzire, o burjuică aflată în colțul ăla. Iar pe masă, alături de un vraf mare de hârtii, pentru iluminat aveam o lampă cu gaz la vânt. – Tovarășul m-a lămurit imediat ce este cu hârtiile: erau certificatele de expropriere ale foștilor exploatatori, pe care eu aveam sarcina să le completez. - „ *Știi să scrii?*” – m-a întrebat tovarășul ferm. I-am mărturisit că nu terminasem încă cursul de alfabetizare, dar că mă voi strădui. – „ *Așa!*” – mi-a zis dânsul hotărât. – „ *Un bun comunist trebuie să știe orice, chiar și a scrie sau socoti!*” – a încheiat dânsul, mărturisindu-mi că se afla în aceeași situație cu alfabetizarea, tatăl său nelăsându-l pe vremea

exploatatorilor să facă clasele primare, spre a nu se *prosti*, socotind că mult mai educativ rămânea tot mersul la pășune cu vaca, oile sau plimbatul găștelor, în timp ce dânsul, tatăl, cu pietate paternă, băuse în patru ani toate cele patru pogoane. – Apoi, îmi prezentă ce aveam pe masa de lucru și ce aveam de făcut: ștampilele, tocul, călimara și, buchisind, îmi completă chiar el un prim formular după care șovăitor – așa este orice început – puse stângaci ștampilele. – „*Ai priceput?*” - Nu prea, așa că tovarășul a luat un nou formular și, răbdător, l-a completat, aplicând iar ștampilele. Două dintre ele le amplasă greșit, dar se consolă repede: - „*Lasă, Partidul o să înțeleagă și așa... Acum ai priceput?*” - Am înțeles abia după alte patru formulare pe care de asemenea le-a completat răbdător. După ce în sfârșit am trecut la masă completând la rândul-mi o hârtie, mi-a dat entuziasmat o viguroasă palmă camaraderească pe spate: - „*Așa, tovarășe! Ai văzut că ai înțeles? Chiar dacă nici o ștampilă nu ai pus-o la locul ei! Eh, nu face nimic, așa e la început, ți-am zis, Partidul înțelege oricum!...*” - Ne-am sculat amândoi în picioare îmbrățișându-ne tovarășește, lăsând să ne iasă pe gură câte un fuior gros de abur. Era teribil de frig aici. – „*Pentru încălzit, ca combustibil ai să folosești grămada de hârtii din colțul acela. Sunt fostele acte de proprietate ale exploatatorilor, la altceva decât pentru foc nu mai sunt bune.*” – Ne-am îmbrățișat din nou. – „*Tovarășe, îți urez numai **succesuri!** Iar atribuția cu care te-am însărcinat acum, sper să o duci în mare parte la capăt până în nouă luni!*” - După care, rămas singur, m-am apucat de lucru. Nu era ușor. Din pricina frigului pătrunzător stăteam cu paltonul pe mine. Cerneala rămânea în bobite pe peniță, trebuind să înmoi tocul în călimară aproape după fiecare cuvânt. Ștampilele le-am pus mult timp greșit, fiind criticat și într-o ședință de partid pentru asta. Dar până la urmă am răzbit, așa cum întotdeauna izbândim noi, comuniștii: cursul de alfabetizare s-a terminat iar eu acum știam să scriu binișor; începusem să dau numai lucrări de caliate. În linii mari, îmi dusesem sarcina la capăt nu în nouă – ci în șapte luni. Și de aceea, la primul 1 Mai am primit o gratificație și făgăduiala că voi fi șef de serviciu. Și iată-mă-s...

Fata mustăci imperceptibil. Eroul depășirii și chiar devansării planului mângâia din nou mânerile ștampilelor, precum balcoanele unor amante nurlii. Acele bucățele de lemn cauciucate erau mărturia începuturilor sale așa, cu corpul lor acum înnegrit și matrițele de cauciuc uzate.

Se retrase alene spre masa sa de lucru. Era timpul să se apuce de treabă. Așa că deschise ziarul la pagina cinci, acolo unde începea cuvântarea in extenso a tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenara *tuturilor* cadrelor din nu se știe ce domeniu de activitate, demonstrându-le aceloră din vorbe că *iezistă toate condițiile necesare* pentru ca dânșii, ca niște adevărați comuniști, să-și desfășoare activitatea îndeplinind și chiar depășind planu'. - Citea concentrat articolul, cu toate cutele frunții la maximum activate, la un moment luând chiar un creion spre a sublinia pasajele magistrale sau pe acelea pe care le socotea având tangență cu domeniul său.

Fata își termină și dânsa admirarea absentă a peisajului, dincolo de fereastră natura pregătindu-se pentru o nouă zi zăpușitoare. La rându-i, își așază trupul puțin, de statură mică și slab la masa sa de lucru și, după ce își aranjă într-o parte păru-i blond și bogat, trase cu hotărâre un formular în față. Aplică repede și cu dexteritate ștampila cu **Ordin de Evacuare nr.** a cărui cifră o preciză la fel de rapid, după ce înmuie tocul în cerneală. Cu aceeași fermitate aplică următoarea prevedere cauciucată - **Ordin de repartitie nr.** pe care la rându-i îl completează prompt, cu aceeași tranșă de cerneală de pe peniță. *Numărul de persoane evacuate* păru să apară pe hârtie ca de la sine, scriindu-l în secunda următoare pe nerăsuflata la fel de operativ. Privi câteva secunde imprimeul lui *Număr de expropriere*. Nu era necesară în cazul de față, ca în multe alte cazuri din ultima vreme și, cu zgomot sec, aplică ultima prevedere ce se cerea completată - **Adresa noului domiciliu**. - Asta era tot.

- E, te-ai gândit? Ce zici de seara asta? se auzi de la masa de vizavi.

Celălalt terminase de citit ziarul, iar acum îl împătorea tacticos.

Fata încercă să facă evaziune față de interogația adresată.

- Ei, ce zici?

- Nu știu ce să zic... știi că Ovi are sentimente...

- Ei, Ovi!... Că mult și contează ce spune Ovi!... Dacă voia să te ia, te lua de mult!... Dar nu este decât un puști fără minte, ai uitat cum ți-a tras clapa cu Camelia?

- A fost o minciună!... Camelia știu că este demult geloasă pe mine! De la un *bună ziua* și un sărut de mână în amiaza-mare în plină stradă, a înflorit ea cât a înflorit, că cică ar fi mers cu el la braț pe trotuar. Mi-a spus Ovi!...

- Și tu ai avut timp să-l crezi!... he-he...

Fata lăsă tocul pe stativ și își scoase lucrul. Tricotă un timp aparent extrem de concentrat. Într-un târziu redeschise sertarul și rearuncă croșetele cu tot cu ghem. Înmuie iar tocul în cerneală.

De cealaltă parte, șeful începu să se apropie de masa ei cu pași tiptili și o mutră de cotoi cu mustățile pline de smântână ce caută precipitat să dibuie mai repede ușa, urmărit de aproape de mătura stăpânei care ar dori să-l perie un pic.

- Uite ce ți-a adus nenea ca să-ți ușureze viața: un pix!...

- Un pix?!

- Da, cu asta poți să scrii până la sfârșitul programului fără să mai ai nevoie de călimară.

Fata privi ca pe o nouă minune a lumii acea ustensilă despre care auzise vag câte ceva. Un toc-rezervor era prea scump ca să și-l permită, așa că se mulțumea cu ustensilele de scris oferite de serviciu.

- Și costă scump unul? întrebă cu sfială.

- A, nu – doar trei lei și douăzeci și cinci de bani. Au băgat ieri seară la tutungeria de lângă mine. Sunt și unele mai ieftine, la un leu șaptezeci și cinci – da' eu ți l-am cumpărat pe asta...

Fata privi articolul de birou din fața sa ca pe un obiect de certă avangardă. Trase câteva linii cu el. Hm... nu părea, într-adevăr, să fie nevoie a-l înmuia în cerneală... Trase alte linii, mai multe și mai dese: același rezultat... completă chiar un formular întreg: și după isprava asta, drăcovenia continua să scrie.

- Îți place?

- Mda...

- E al tău. Eu mai am unul – am cumpărat două...

Și se retrase plin de modestie înapoi la masa sa.

- Va veni o zi când pixul va face *parte integrantă* din viața noastră! Da, da – ascultă-mă pe mine...

Nu mai zise nimic. Deschizând un alt ziar, își puse din nou ochelarii pe nas, clătinând din cap a premoniție.

Venise ora mesei. Fata se duse la răcitor și reveni cu prânzul la masa de lucru. Începu să mănânce direct din borcan ardeii umpluți, așa, reci. Mânca încet, cu îmbucături mici, în răstimpuri rupându-și minusculi dumicați de pâine. Își termină dejunul rece cu privirea în gol, în același punct în care privise tot timpul, cu gândul la nimic. Redeschise răcitorul și

puse borcanul la loc, lângă cel de ieri, pe care uitase să-l ia acasă spre a-l spăla.

Ajunsese la desert.

- Vrei și tu? se pregăti să se scoale de pe scaun cu o bucată de plăcintă.

- Nu mănânc niciodată la ora douăsprezece. Obicei din vremea cruntei Ilegalități.

Totuși, fata o luă spre el. I se așeză șăgalnic pe genunchi.

- Hai, *papă* ! De hatârul meu... mai ales că de acum ești în perfectă legalitate...

Un timp, cel asaltat se împotrivi de formă. Apoi mănăcă toată bucata. După care o privi cât se poate de serios:

- E, te-ai mai gândit? spuse deodată, ca și cum discuția lor de dinainte de expunerea miraculoaselor proprietăți ale pixului nu ar fi încetat nici o clipă.

- Nu știu, trebuie să mă mai reflectez! se ridică brusc fata depărtându-se în grabă, râzând ca de o poznă reușită.

Și reaşezându-se la masă, fata păru a-și relua cu drag și spor munca, fluturarea celor patru ștampile – iată, acuma cinci, apărând în mod excepțional și un caz cu **exproprierea** – petrecându-se ca vântul, fiind întrerupte de data aceasta în scurte răstimpuri de punerea în funcțiune a pixului, anacronicul de acuma toc părând a fi lăsat pe vecie în tovărășia stativului. Șeful făcu o scurtă pauză de citit, privind-o pe de asupra ochelarilor de baga: fusese angajată acolo în urmă cu trei luni, la intervenția unui unchi de-al ei, cunoștință a sa de departe – chiar dacă insul părea să aibă dubioase *origini nesănătoase*. O dusesse la șeful Cadrelor spre a-i face pe loc actele de angajare, înainte să-i fi dat vreo probă de lucru: - „ *Tovarășă de-a noastră, de încredere...*” spusese precum o formulă sacrosanctă către tartorul tuturor cuvântătoarelor din instituție, spre a-l face în sfârșit să-și dezlipească privirile de pe dânsa ce păreau scrutătoare, în realitate nefiind decât lipicioase; după care rămăsese plăcut surprins de ușurința pe care noua angajată o dovedise în mânuirea mulajelor de cauciuc și a tocului, încă înainte ca dânsul să-i fi completat spre exemplu un prim formular ori a-i fi prezentat registrul și celelalte anexe de care trebuia să se servească în îndeplinirea slujbei. O explicație se găsea pentru dexteritatea dânsei, fata având liceul terminat, plus o tentativă nereușită de a intra la facultate,

lucru explicabil prin ipoteticele-i *origini*, handicap ce se putea corecta însă în scurt timp dacă avea să se dovedească mai *cooperantă*.

Ziua de lucru se terminase. Dintr-un alt birou, *tic*-ul sonor și rar al ceasului din radio prevestea vocea solemnă a crainicului ce avea să anunțe că va fi ora șaptesprezece. După care din același difuzor izbucni brusc și vivace un zglobiu imn patriotic.

Fata puse capacul pixului, privindu-l nehotărâtă preț de câteva clipe. Apoi îl așează pe stativul de marmoră ieftină, în fața tocului. Extrase din răcitor ambele borcane, desfăcu capacul celui de deunăzi, strâmbându-se amplu după ce îi adulmecă interiorul. Aruncă amândouă recipientele în sacoșa cu reclama „Kent” și secundată de șef, închise ușa biroului pe dinafară.

- Gata, gata munca? Plecați acasă? întrebă cu bonomie falsă șeful Cadrelor care la rândul-i stătea lângă colega de birou ce de asemenea închidea ușa cu cheia.

- Gata, gata!... destul pe ziua de azi...

- Ei, vă urez poftă bună și distracție plăcută! apăsă el pe ultimul substantiv și adjectivul aferent.

- Mersi, mersi la fel! nu se lăsă mai prejos victima fostei crunte ilegalități.

Așteptară până pașii celor doi se depărtară și trecură dincolo de poartă, în drum spre stația de tramvai. Apoi purceseră spre ieșirea din clădire.

La jumătatea curții, șeful se opri privindu-și cu subînțeles din spate însoțioarea.

- Ce faci, nu vii? se întoarse întrebătoare fata care la rândul-i se îndreptă spre stradă, pentru a merge în stația de I. T. B.

Cel aflat acum din punct de vedere politic în confortabila Legalitate continua să o privească cu un zâmbet subtil. Astfel amorsa enorma surpriză ce avea să i-o servească.

- Hai, ce faci? întrebă intrigată fata.

- Ne, ne... tramvaiul nu mai e de actualitate... uite ici cum de acum încolo ne așteaptă cuminte limuzina...

Era o Dacie 1100, crem, părând a fi ieșit în acel moment pe porțile fabricii.

- *Papá!*... Ți-ai luat drezină... vai!...

Și ducându-și mâna la gură a surpriză, cu ochii rotunjiți parcă de o bucurie ireprimabilă, fata se repezi cu pas copilăresc dând ocoluri repezi vehiculului, cu salturi de galinacee destinată tăierii scăpată din curtea cu cotețe de o gospodină superficială.

- Ei, îți place? se apropie cu pași rari și tovarășul, la rândul-i cu piepții umflați de o bucurie abia stăpânită.

- Foarte mult, foarte mult!... bravo, *papă* - s-o conduci sănătos!...

- E, atunci hai să te fac o plimbare! zise între timp instalat la volan, dechizând generos portiera din dreapta.

- Roxi!... se auzi un țipăt ca de pescăruș rănit dinspre ieșire.

În cadrul larg al porții, lângă paznic, băiatul ședea precum o stană recent criogenizată.

- Bună, Ovi!... îi răspunse ea cu naturalețe din dreptul portierei deschise, ca și cum ar fi dat nas în nas pe stradă. – Acum mă duc să fac o plimbare, dar ne vedem sâmbătă după-amiază în parc, la statuie - da? își flutură dânsa câteva clipe mâna, după care trase energic portiera.

- Ce vrea ăsta? întrebă proaspătul șofer răsucind nervos cheia în contact.

- Ți-am spus, *papă*, are sentimente, fi mai îngăduitor cu el!...

Fericitul proprietar al autoturismului nu mai zise nimic cotind în trombă pe lângă băiatul în ai cărui ochi stăruiau două boabe mici de cristal.

Multe ore la rând se plimbară la întâmplare pe străzile și șoselele orașului, până ce de geamurile portierelor începură să se agațe primele scame ale amurgului. Timpul păruse a fi trecut ca o părere. La un moment dat, proaspătul șofer răsuci un buton aflat puțin mai jos de volan. Mașina era prevăzută cu radio!...

Ticăitul sonor și regulat al ceasului de pe Unde Medii anunța ora douăzeci. După buletinul de știri, din difuzor începură să irupă vești despre noile succese în producție ale unui colectiv de oameni ai muncii din județul Vaslui, ce activau într-o fermă zootehnică de cornute mari gestante.

- Hai să bem câte un Cico! zise pe neașteptate cel din stânga, când trecură de Casa Scânteii.

Drumul mai dură o bucată de timp pe șoseaua ce ducea spre Ploiești, aproape douăzeci de minute după ce depășiră Casa Minovici și Fântâna Miorița. La un moment dat, după ce trecură de Aeroport, șoferul făcu mărgeț la dreapta. Pe mâna stângă se afla un întins gard de sârmă dincolo

de care se zăreau câteva antene cu schelet impunător, totul dând impresia de așezământ militar.

- Ce se află aici? întrebă fata în timp ce privea curioasă.

- Aici, începu dânsul solemn după ce trase aer în piept, se află încartiruiți tovarășii care neîncetat, zi de zi și ceas de ceas – păzesc ca nimeni să nu poată atenta vreodată la cuceririle revoluționare ale poporului, la truda sa neobosită, la integritatea și independența patriei socialiste, la liniștea întregii națiuni!

Afară căldura începuse să se ostoiască. Se făcea seară. Tovarășul lăsă din manivele mai jos ambele ferestre spre a se simți o brumă de răcoare. Instalată între timp pentru mai multă comoditate pe locurile din spate, fata își lepădă pantofiorii școlărești pliindu-și picioarele pe banchetă. Tovarășul lăsă geamurile portierelor jos de tot.

La un moment dat coti la stânga, pe o alee ce părea fără sfârșit. Opri brusc și coborâră, așezându-se la una din măsuțele albe de fier, prevăzute cu scaune de asemenea metalice.

Își băură pe nerăsuflăte primul rând de răcoritoare. După care fericitul șofer comandă câte un rând dintr-o băutură abia ieșită pe piață, numită **Pepsi**. Un timp, fata se uită circumspect la băutura de culoarea catranului, parcă neîndrăznind să guste.

- Și e bună chestia asta? întrebă cam cu îndoială.

Luă o gură. Hm, ce iz ciudat!... Dar rea nu era! Cu înghițituri mici, bău aproape jumătate de sticlă.

- E, te-ai gândit? întrebă pe neașteptate interlocutorul.

Se vedea pe chipul ei că și-ar fi dorit ca acea discuție măcar în acel moment să nu fie deschisă.

- Hai, ce pierzi? Vii la mine în vizită și gata socoteala! Ce te codești atâta? Bem și-o cafea!...

- Dar *tovarășa* ta n-o să se supere? întrebă ușor insinuant.

- Nooo... nu este în localitate... n-o să știe nimic, o să rămână între noi...

Un timp, se reînstăpîni liniștea.

- Ei, ce zici, mergem? bătu el fierul cât era cald, simulând gestul de sculare de la masă.

- Hai, bine – fie!... conveni și fata cu jumătate de glas.

Își reluă locul pe bancheta din spate, pliindu-și din nou picioarele lângă dânsa. Trase mai aproape punga cu borcanele care din pricina

trepidațiilor zăngăneau enervant. Afară se înserase de-a binelea. De o parte și de alta a șoselei lămpile electrice intraseră în funcțiune, inundând strada cu lumina lor albăstrui-cadaverică. În emisiunea radiofonică, oameni ai muncii din Capitală dar și din colțurile mai îndepărtate ale țării mulțumeau înfocat pentru minunatele condiții de viață create asigurând că prin munca lor plină de dăruire vor căuta să facă totul ca să binemerite această stare de lucruri. Angajamentele înflăcărâte se terminară apoteotic prin eructarea în emisiune pe post de generic de încheiere a unui imn solemn ce se dorea un vibrant omagiu Conducătorului iubit.

Fata se juca aparent distrată – în realitate nervoasă – cu cele două recipiente de sticlă din pungă.

La un moment dat protagonistul fostei Ilegalități răsuci butonul scalar. Câteva secunde persistă o probabilă pauză între două emisiuni. – „*Caleidoscop muzical nocturn!*” – izbucni neșteptat din difuzor o dată cu acorduri de gitară electronică extrem de vivace. – „*Succese muzicale autohtone!*” – anunță ca subtitlu aceeași voce zglobie. – „*Bună seara, stimați ascultători! Avem pentru acest amurg plăcerea a vă anunța pentru început ca invitați în studioul nostru pe cei patru componenți ai nu de mult înființatei formații **Triden**, ce-și propun să dea un suflu nou muzicii ușoare de pe meleagurile noastre...*”

Imediat, reizbucniră acordurile alerte. Erau, într-adevăr, ceva nou. Induceau un suflu proaspăt, de tinerețe și, în orice caz, reprezentau cu totul altceva decât se difuza de obicei pe posturile naționale de radio. Fata începu să țină tactul zvăpăiatei melodii de orchestră electronică folosindu-se de genunchi precum de două instrumente de percuție; în răstimpuri atingea ca în treacăt și borcanele, iscând astfel rezonanțe inedite. Șoferul dădu muzica mai tare, ceea ce luă din acuratețea redării, prin faptul că difuzorul făcea distorsiuni. Dar ce importanță mai avea! Pedala de accelerație fu apăsată cu mai multă hotărâre. Șinele de tramvai, luminile stâlpilor de iluminat dintre acestea, luminile de la blocurile aflate de o parte și de alta se perindau acum într-o sarabandă nebună. Păreau definitiv evadați din lumea solemnă a planurilor cincinale, a condițiilor minunate de viață create cărora trebuia să li se răspundă pe măsură, a angajamentelor onctuoase și a desenării pe hârtie milimetrică de grafice unde nivelul îndeplinirii și chiar depășirii sarcinilor trasate urcau în așa măsură, încât amenințau în fiecă clipită să depășească oglinda în care se aflau abscisa și ordonata.

Entuziasmul părea să-l cuprindă încet-încet și pe șofer, împreună cu valul de tinerețe existent acolo prin însăși prezența fetei.

- Ar fi putut cineva să creadă acum douăzeci și cinci de ani, când am început lichidarea exploatării omului de către om, când în nopți de nesomn lucram fără tihnă pentru ca tot ceea ce este acum în jur să fie proprietatea întregului popor care să se bucure pe veci de nectarul unei existențe fericite – am fi putut deci crede că vom ajunge să avem viața minunată de azi? Ah, cât de bine că am scăpat de exploatatori, că i-am lichidat nu numai ca clasă ci și fizic pe toate acele bestii de capitaliști, moșieri și chiaburi!...

Rostirea cuvântului **chiaburi** păru să aibă un acces paralizant asupra fetei care încetă să se mai joace cu capacul borcanului pe care îl scosese din pungă. Se crispase brusc, având acum alura lugubră a unei pisici sălbatice zădărnite de un intrus.

- Da' ce ați avut voi cu bunicul meu care era **chiabur** de l-ați omorât în minele de la Cavnic? Fiindcă muncea din zori și până seara și în loc să-și bea mințile, toamna puneă bănuț pe bănuț ca să ne ridicăm și noi?!... Fiindcă unchiu-meu și-a pierdut un picior în război și-apoi a murit ca un câine de foame neavînd cine să-l îngrijească, fiindcă și tata a fost băgat la închisoare ca **fiu de chiabur**?... Fiindcă munceau și nu-și beau banii, ăsta le-a fost păcatul?!... Ai?!... Criminalule!... criminalule!...

Tovarășul care contribuise pare-se fidel la transpunerea în viață a politicii înțelepte a Partidului de instaurare a Lumii Noi prin distrugerea celei anacronice, vechi - văzu negru înaintea ochilor. Borcanul aflat până cu câteva secunde în mâna fetei se sparse cu un pocnet surd în capul lui, reușind performanța de a nu o tăia la mână pe față, fără a-i provoca nici dânsului plăgi deschise, schijele de sticlă împrăștiindu-se de asemenea fără să rănească pe nimeni. Frâna pusă reflex scrășni obsedant ca o durere de molari. Gâfâia sacadat, cu inima într-o sarabandă dementă. Lăsă epuizat și năucit capul pe volan.

Fata îi puse mâna pe umăr ca ieșită din transă.

- *Papá*, te simți bine?... Iartă-mă, *papá*!...

Celălalt începuse să tremure. Continua să țină capul pe volan.

- Lasă... nu-i nimic... se poate întâmpla... asta e... reuși să murmure într-un târziu oftând.

Ajunseseră aproape de destinație. Lumina scării unde locuia se vedea la nici douăzeci de metri mai în față. Ieși din mașină, apucând-o ușor împleticit într-acolo. Fata coborî la rându-i și-l apucă formal de antebraț.

Ajunseseră în fața scărilor de la intrare.

- Să te ajut să urci? Să vin cu tine?... întrebă ea rugător.

Simțea în nări o arsură insuportabilă, ca de rufă umedă peste care se trece cu un fier de călcat încins la extrem. Urcă împleticit cele câteva trepte. Începuse să se învinețească la față iar câmpul vizual căpătase o nuanță purpurie.

- Nu vrei totuși să urc cu tine? reauzi ca prin vis, parcă din ce în ce mai îndepărtat, glasul rugător al fetei.

Deschise cu greu ușa de fier a scării. Simțea o enormă presiune care îi dădea impresia că dintr-un moment într-altul țeasta îi va exploda.

- Îți dau telefon imediat ce ajung acasă! auzi acum înfundat glasul pițigăiat al fetei ce se depărtase.

- Da, da... imediat ce...

Ușa de fier se închise lent cu o clipă ca, în cele din urmă complet epuizat, să se prăbușească scâncind la baza celor trei trepte pe care le avea de urcat în antreul scării, în timp ce lichidul abundent roșu-închis îi țâșni impetuos pe gură, nas și urechi.

Labirintul demenței

-microroman-

În seara aceasta nu făcea altceva decât să îndeplinească același ritual pe care îl îndeplinea de aproape două decenii. Să se oprească, după o plimbare solitară, în fața treptelor aceluși hotel pentru doar câteva momente. O singură seară pe an. Spre deosebire de ultimile nouăsprezece toamne târzii de când „ținea” această tradiție, pentru prima dată hetaira ce fusese la un moment dat un vag punct de sprijin în viața lui, se afla acolo. Exact ca în acea seară de noiembrie 1993... Firește, cu semnele vizibile pe care implacabilă, natura i le trasase pe chip an după an. Semne mascate însă savant sub stratul gros de fard...

... În iunie 1992 se scurseseră aproape trei ani după „evenimentele din decembrie '89”, cum cu un oarecare îndreptățit scepticism le numeau unii. Nu putea spune că, deși fără posibilități materiale grozave, nu încercase să se înfrupte din fructele interzise pe vremea comunismului „pur și dur” chiar atunci, imediat după ce acesta păruse să se fi prabușit. O făcuse însă

cu o oarecare moderație, constatând repede cât de mult se adâncește singurătatea interioară după consumarea actului de amor plătit cu odalisca culeasă de pe stradă ce într-un târziu îi părăsea camera, pliindu-și mulțumită bancnotele în poșetuta strident de roșie. La un moment dat, renunțase. Părea să fi optat pentru o viață de abstenență, izolându-se într-o singurătate de anahoret. Un pustnic ce avea însă la dispoziție o mică bibliotecă ce, chiar dacă nu era vastă, conținea principalii autori ce meritau citați, din literatura universală, dar și autohtonă.

Nu mult după aceasta, criza existențială avea să se adâncească prin producerea unui nou eveniment: un termen cu iz ezoteric până atunci – anume „șomaj”, își arăta colții o dată cu înaintarea în virtute a capitalismului de mucava. Iar într-o bună zi, dinții acestei fiare până nu demult cunoscută doar din emisiunile de propagandă ale televiziunii de familie cu doar două ore de emisie pe seară – sfâșâiară cea mai importantă componentă existențială a unui individ, anume mijloacele de subzistență, fără însă și ajutorul bănesc cu care era prevăzută o astfel de situație, căci fu concediat cu un articol ce spunea ceva de „desființarea postului” cu un oarecare articol ce-l putea pune pe liber fără prevederea vreunui ajutor pecuniar.

Trei luni hălăduise pe drumuri zi de zi, după ce dimineața citea rubricile de publicitate cu litere puchinite ale gazetelor mai vechi sau nou-apărute, toate neapărat cu prestanță „post-decembristă”. La interviuri era primit de inși cu priviri sticloase, zâmbete sarcastice și ton de oameni obișnuiți să ordone, care îi spuneau că poate să înceapă lucrul de a doua zi. Principala clauză a contractului: prima lună de lucru era „de probă”, fără plată. Era sfârșitul întrevederii, când la rându-i se ridica în picioare zâmbind afabil omului din fața sa, simțindu-i clar, cu atâta experiență câtă se poate într-un sfert de secol de viață, apartenența individului din fața sa la „fostul” regim, și încă într-o postură de ins „cu funcție”, în fața căruia nu este bine să ai prea multe păreri sau obiecții. A doua zi își relua drumurile obositoare, după ritualul citirii puzderiei de anunțurii cu litere ca puricele, având convingerea încă de la ieșirea din casă că asfințitul acelei zile va fi pentru el la fel de dozolant.

Problema se rezolvase brusc, în exact a nouăzecea zi după ce rămăsese fără lucru. Era ultimul interviu la care se programase pentru acea zi. Se gândise o clipă să nu se mai ducă; după ce toată ziua, pe o căldură infernală, se târâse prin oraș cu toate mijloacele de transport găsite în cale,

își simțea picioarele ca de plumb. Totuși, în virtutea inerției se ridicase de pe banca din parcul unde câteodată, la sfârșitul zilei, încerca la umbra firavă a unui copac să-și regăsească echilibrul interior. Soarele se îndrepta lent spre chindie părăsind Cociocul. Câteva zeci de minute păru să staționeze între crucile turelor bisericii încă în construcție durată lângă Cimitirul celor asasinați în acel Decembrie neobișnuit de cald. Apoi, părăsind și acea zonă, își continuă diurnul drum spre apus. – „*Dacă aș fi ajuns și eu acolo?...*” îi străfulgeră prin minte. – *Bineînțeles că mare lucru nu s-ar fii întâmplat cu Planeta, doar că acum ar fi existat sigur un șomer în minus, dar și un individ mai puțin din cei cinci miliarde”.*

Cugetarea tautologică îi fu întreruptă de apariția în cadru a doi tineri ce nu păreau a fi împlinit douăzeci de ani. Urcau voinicește aleea în pantă ce se întâlnea tangent cu cea pe care se afla banca, râzând fericiți de noua achiziție constând în două benzi de casetofon cu vreo nouă formație în vogă, pe care și le treceau unul altuia în mână.

Când după un drum lung și plin de sudoare prin mijloacele de transport în comun ajunsese în fața unei uși de apartament de bloc situat la parter, cerul torid de iunie începuse să se decoloreze a amurg. Sună îndelung, cam cu îndoială. Nu părea să fie nimeni acasă. Și când a fost pe punctul de a se îndrepta spre ușa metalică a scării, ușa apartamentului se deschise cu un suflu discret. În prag stătea un domn înalt, suplu și distins, cu o pereche de ochelari cu ramă subțire metalică, cu obraji rumeni, cu părul complet alb, figura tipică a insului aflat în prag de pensionare. Îmbrăcat într-un halat de vară din stofă fină maronie ce se mula peste cămașa cu cravată cu nod ireproșabil facut, era bărbierit la sânge, ca și cum în acel moment ar fi trebuit să plece la o întrevvedere diplomatică.

« - *Bună ziua. Te rog să intri.* »

Distincția înnăscută a celui din fața sa îl intimidă, făcându-l să ezite o clipă. Nimic din fenotipul celor câtorva zeci de interviuatori de până atunci nu se regăsea la acest bătrân atât de distins: nici privirile sticloase cu luciri metalice, nici glasul de bas cu note poruncitoare, nici zâmbetul insidios în spatele căruia nu se ascundea nimic bun.

«- *Curaj, intră, îl îmboldi când în sfârșit trecu pragul - pentru scrierea unui simplu **Curriculum Vitae** nu se justifică un asemenea trac. Vrei să te angajezi, nu?* »

Mărturisi jenat în propriu-i cuget că noțiunea **Curriculum Vitae** îi este aproape necunoscută. I se părea o noțiune ce parcă îi trecuse pe la ureche,

citise undeva, în dicționar parcă această formulare precum și explicația aferentă, asta chiar cu puțin înainte de decembrie '89 dar, cum în timpul orânduirii zice-se eradicată comunicarea între oameni se făcea – cel puțin la vedere – doar în propoziții scurte unde adjectivele ori formulările cu iz exotic erau cu grijă evitate – o asemenea sintagmă dacă ar fi folosit-o ar fi părut de-a dreptul suspect. Ar fi fost ca și cum înainte de '89 s-ar fi adresat secretarului de partid pe brigadă cu suspectul apelativ „domnule” – păcat în care, cu jenă, constata de multe ori că intră.

«- *Stai jos aici, poftim hârtie și pix.* » îl pofti omul la măsuța din micul hol minuscul ce comunica cu celelate încăperi ale apartamentului. Îi turnă un pahar cu apă minerală, pe care i-l puse fără zgomot alături, lăsându-i sticla lângă piciorul mesei.– « - *Cât timp îți scrii o scurtă autobiografie – căci aceasta este un **Curriculum Vitae** – am să duc puțin cățelușul la plimbare. Nu te grăbi, scrie esențialul. Succes!* »

Omul ieșise cu micul animal de companie în brațe, lăsând ușa să se închidă de la sine, cu același fâșâit caracteristic. Nu-i luă foarte mult în a schița pe coala de hârtie puținele evenimente didactice și profesionale petrecute în scurta-i existență. Își mai turnă un pahar cu apă, și-l bău pe nerăsuflăte: era foarte cald.

Apartamentul în al cărui hol de afla era minuscul, cu vestiarul neverosimil de strâmt. Apartament tipic, gen cutie-de-chibrituri, după cum li se dusesse vestea, obișnuite probabil pentru cele mai multe state europene foste comuniste. Păreau să aibă spațiul atât de comprimat cu rolul comprimării și mai mult a personalității umane care astfel, aranjată în arealuri minuscule și supraetajate, numai de prea multă libertate de gândire nu putea fi suspectată. La cele mai multe mese-rotunde televizate cu iz ontologic reprezentau în discursurile participanților parte a „grelei moșteniri”, obține ce aveau să se scurgă multă vreme pe principalele artere din marile orașe ale patriei, cu arhitectura lor cenușie și prăfuită, în corpul cărora imediat după terminarea emisiunii chiar participanții la *talk-show* aveau să se întoarcă, căci și pentru dânșii apartamentele comuniste reprezentau locuința cea de toate zilele, cel puțin deocamdată.

Absența amfitrionului se prelungea supărător de mult. Se ridică și, ieșind din apartament, ajunse în fața scării. Gazda se afla la jumătatea aleii înguste dintre imobil și grădina din față, cu privirile țintite în fața sa, probabil la ieșirea spre bulevard, unde în acel moment un tramvai luneca cu viteză.

« – Gata?» spuse fără a-și mișca privirea, începând să penduleze imperceptibil. – « – Vin acum. » mai adăugă, trăgând un ultim fum lung din țigara ajunsă la trei sferturi.

Luă coala și începu să o parcurgă cu atenție.

« – E bine. Succint, lizibil și gramatical. Aproape. Întrucât **Curriculum** se scrie cu doi de „r”. Așa că am să te rog să-l mai scrii o dată. Încă ceva, pentru informarea ta generală, întotdeauna un **Curriculum Vitae** se scrie olograf, adică de mână. Asta e bine să o știi pentru tine, fiindcă în mod sigur această prevedere va fi printre primele încălcate, angajatorii viitori fiind aproape cu certitudine suficient de ignari și superficiali așa încât să nu se mai obosească a desluși aptitudinile unui candidat la angajare și din grafia acestuia. E proba cea mai sigură pentru o viitoare posibilă competență, aproape totul putându-se învăța mai apoi într-un domeniu pentru care ai aplicații. Cu toate că – adăugă cu o sclipire ușor ironică – probabil în viitorul nu prea îndepărtat va dispărea cu totul și ideea de calificare la locul de muncă. Nu de alta, dar la rubrica de **oferte locuri de muncă** citeam azi-dimineață un anunț ciudat: se căuta om spre angajare pentru un post unde erau nevoie de patru ani de experiență în mânuirea unui computer. Asta acum, în 1992...»

Citise și dânsul anunțul cu pricina în zorii acelei zile, mirându-se doar puțin, ca de una din foarte multele nebunii ciudate ce începeau să-și facă loc din ce în ce mai hotărât în cotidian. Nici măcar nu pricepea cam la ce ar fi fost util cunoașterea mânuirii unui *calculator* de către un simplu salariat întrucât, după cum aflate în nu prea îndepărtata copilărie, aceasta era doar apanajul zeilor pe pământ care, după cum se știe, puteau să rezolve probleme înfricoșător de complicate și răspunde la întrebări cu iz de oracol prin simplul dialog după niște reguli extrem de riguroase, cognoscibile doar unui savant toabă de diplome universitare în matematică și fizică. Când imaginația îi mai fusese temperată la auzul informațiilor că cu un astfel de aparat poți face lucruri prozaice cum ar fi contabilitate ori *tehnoredactare computerizată* (hm, ce o mai fi și aia?...), rămăsese ușor vexat, rămânând însă cu credința că oricum operațiile mai-sus enumerate, făcute de un *calculator*, aveau să rămână pe veci inaccesibile muritorilor de rând, afară de aceia care rozându-și coatele pe băncile unor școli de elită, se vor încumeta în cele din urmă să devină egalii zeilor Olimpului cibernetic.

Interviul se terminase. Nu-i rămânea decât ca domnul acesta înalt și distins, cu un ușor aer enigmatic, să se hotărască în câteva zile. Dacă era

selectat, avea să-i primească telefonul. Semnul că nu este printre cei aleși avea să-l aibă prin eliminare: nu avea să-l caute. Apăsă clanța ușii.

«- Ești angajat, auzi rostit limpede. – Stai să-ți dau adresa unde să te prezinți chiar de mâine.»

Zâmbindu-i afabil, îi înmână o carte de vizită. Adresa aceea se afla la ceva mai mult de un kilometru de casa sa. Cunoștea relativ bine și acea zonă.

« - Vei lucra într-un depozit. Nu e nimic de neînvoțat iar munca fizică de acolo, atâta câtă este, nu te va depăși. Alături de colegile tale care au deja un an și jumătate experiență sau chiar doi, ai îndatorirea să recepționezi marfa, să o stochezi în rafturi, să participi la preluarea retururilor, la ambalare și expediție, precum și alte activități. Sunt sigur că te vei achita cel puțin mulțumitor de sarcini. Repet, nu este greu – trebuie doar să fi conștiincios și onest. Succes! »

Domnul îi întinsese mâna, un gest pe care de obicei părea să-l facă cu parcimonie. Acolada fu dată aproape protocolar, ca la o întrevedere diplomatică.

Se întoarse din nou spre ușă, când patronul rosti iar:

« - Știu aproape exact ce gândești, asemeni majorității tinerilor. E firesc; iar eu, nu am să fac altceva decât să-ți întăresc convingerile: da, am lucrat în fosta Securitate. Alura și modul de a mă prezenta mă vor trăda întotdeauna deci, dacă aș încerca să mă ascund, nu aș face decât să dau de bănuț. Și ar fi nedrept, pentru că am conștiința curată. Cel puțin așa cred eu. Nu am să-ți ascund că aparțin la instituția mai-sus-amintită mi-a conferit destule avantaje printre care și cel economic de acum, inaccesibil unui fost salariat de rând al fostei Republici Socialiste. Recunosc toate acestea cu convingerea că, orice regim politic sau economic ar avea o țară, un serviciu de siguranță sau securitate tot ar exista. Cu corolarul uman corespunzător... În mod sigur instituția în care am lucrat eu, luată în ansamblu, a fost și încă este odioasă. Sunt sigur că cei care au comis crime – și încă oribile – nu vor plăti din nefericire niciodată. Mai știu însă că atât dumneata cât eu și mulți alții ca noi, nu vom putea face nimic pentru a schimba cursul lucrurilor, oricât de imund ar fi acesta. »

Privi câteva clipe pe fereastra sufrageriei.

« - Sunt probleme care ne depășesc, crede-mă pe cuvânt...- reluă fără a se mai întoarce spre interlocutor. - Vei vedea, timpul îmi va da din nefericire dreptate... tot ceea ce vom putea face în viitorii ani va fi să încercăm a păstra o oarecare normalitate în viața personală și în spațiul strict de care avem nevoie să trăim... demonii care ne-au încercat și chinuit 45 de ani și-au tras vigoarea

dintr-un spațiu politic, economic și geografic în care nu avem nici un cuvânt de spus... ticăloșia asta nu și-a avut seva din meleagurile pe care trăim, dar din nefericire, în cele din urmă a găsit complici și chiar prozeliți... »

« - *Succes!* – se întoarse brusc spre interlocutor cu mâna din nou întinsă. – *De mâine, deci, la treaba!* »

Când termină de străbătut aleea ce ducea spre bulevard, simți că sufletul i se umpluse deja de o uriașă speranță.

*

Pe Luți a cunoscut-o imediat ce a doua zi dimineață a intrat pe ușa noului loc de muncă. Înainte de a ajunge la ultima masă unde parcă anume pentru dânsul se afla un loc liber, sărută politicos mâna tuturor noilor lui colege de slujbă, constatând cu surprindere că este înconjurat numai de femei. Luți se ridică în picioare spre a-i face loc lângă dânsa, la masa care semăna cu un pupitru de liceu. Îi rezervase locul de la perete, prin al cărui geam lung intra imaginea tonifiantă a luminoasei zile de vară. Imediat fata se reasezase la locul ei, neabolindu-și zâmbetul de figurină japoneză de pe chipu-i ușor mongoloid. Ambala mașinal ce avea de ambalat, după care nota ce făcuse pe fața unei coperti de dosar ce ținea loc de opis provizoriu. Apoi depunea pachetul lângă piciorul mesei, spre a-și relua ciclul de lucru pe care părea a-l stăpâni la perfecție. Avea în acel zâmbet parcă aerul stânjenit al unei persoane care trebuie să joace un renghi altcuiva dintr-o obligație, *să-l facă*, cum se zice în popor – doar pentru a satisface interesul cine știe cărei cunoștințe care ceruse acel lucru pe post de achitare a unei obligații. Nu aprofundă ideea, simțind doar o vagă dorință să fumeze. Oricum nu făcea nimic, nimeni nu părea a fi atent la noul coleg de muncă. Se ridică, zărind la ușă un recipient care ținea loc de scrumieră.

« - *Unde te duci?* »

O clipă se gândi să spună că la toaletă. Era poate de rău augur ca abia venit, să arate că dorește atât de repede să fumeze.

« - *La ușă. Să fumez o țigară* », mărturisii.

« - *Stai jos. Se poate fuma la masă.* »

Și împinse la mijloc scrumiera nu foarte mare care avea deja câteva chiștoace.

« - *Uite o cafea*», veni prompt o altă colegă de la masa din spate.-
« - *Bei cafea, nu?* »

Se înșelase. Nu trecuse chiar atât de neobservat.

« - *Nu mă prea omor. Sărut mâna.*», luă grijuliu ceașca încă aburindă.

Un timp sorbi din lichidul încă fierbinte, savurând în răstimpuri câte un fum amplu de țigară. Preț de câteva secunde, colega de masă continuă să-l țintuiască cu zâmbetul ei aparent mefistofelic din colțul ochilor, apoi își relua „ciclul de producție”.

« - *Crezi în Dumnezeu?*» veni pe neașteptate întrebarea.

O privi câteva clipe ușor surprins, ca și cum i-ar fi făcut vreo declarație de dragoste urmată de vreo propunere mai fără perdea. Părea foarte tânără, chipul ei neted cu trăsături regulate dar aspre nefiind acoperit nici măcar de un rid. Îi observă scundimea trupului când fata se ridică de pe scaun spre a-și aranja mai bine fusta, un trup perfect proporționat ce exhiba prin toți porii voiciunea, dar care undeva după treizeci și cinci-patruzeci de ani fiind cu siguranță destinat să ia în proporții.

« - *Da, cred. Fără a fi bigot – cred și-mi respect religia care chiar dacă s-ar baza doar pe o simplă legendă, ar fi oricum povestea cea mai frumoasă și mai tragică dintre toate poveștile lumii!...*»

« - *Și eu cred*», spuse fără nuanță fata. - « - *În fiecare seară citesc împreună cu Úana din Biblie.* »

« - *Cine e Úana?* »

« - *Fata mea. Împlinește anul ăsta unsprezece ani.* »

« - *Ai un copil de unsprezece ani la vârsta asta?!* »

« - *Da!*» zise ea surprinsă ridicând o sprânceană. - « - *Dar tu ce vârstă îmi dai?* »

« - *Douăzeci, hai – douăzeci și doi de ani...* »

Fata începu să râdă cu hohote, icnind și bătând în răstimpuri cu piciorul în pământ. O privea surprins, convins fiind că este mai tânără ca el cu cel puțin doi-trei ani.

« - *Asta chiar că a fost tare, Luți!..* » zise colega din spate, care la rândul ei râdea. « - *Dar mie cât îmi dai?* »

Figura celeilalte părea mai matură, un început de riduri observându-se la colțurile gurii.

« - *Nu mai mult de treizeci și unu...* »

Fu rândul celeilalte să se strice de răs.

« - *Dar cât ai?*» întrebă cu vie curiozitate.

«- Sunt născută în 1961», zise Luți pe ton cât se poate de serios.

«- Și eu în 1967», adăugă colega din spate pe un ton poznaș, care invita la o nouă partidă de răs. Care se și produse de altfel, constatând că era „colegă de leat” cu dânsul. Ar fi putut face chiar armata împreună, plusă el plin de veselie.

« - Poate cu soțul meu», răspuse ea oprindu-se din răs. «Asta dacă el nu ar fi cu zece ani mai mare decât noi doi. Din întâmplare, este de profesie chiar militar. Locotenent-major... »

Un timp, cele două femei lucră în liniște fără să îl mai ia în seamă. Își termină țigara privind absent pe fereastră.

« - Aseară am pus-o pe Úana să citească din Geneză. Chiar primele pagini. »

- „ **« 1. La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul. 2. Și pământul era netocmit și gol.»...**”

« - Văd că știi... »

« - Am mai citit și eu... »

« - Ce zici, crezi că lucrurile s-au petrecut ca acolo? »

« - E o alegorie, Luți... este un mod figurativ de a povesti cum s-a format tot ce ne înconjoară. Gândește-te că ceea ce se spune acolo, a fost scris acum câteva mii de ani... »

« - Nu ești de părere că lucrurile stau ca acolo? Atunci de ce mai spui că crezi în Dumnezeu?... »

Modul de gândire de care se lovea era atât de medieval și nenuanțat, încât dacă ar fi trăit cu doar patru secole mai înainte, era convins că nu ar mai fi avut cum să ocolească după astfel de afirmații rugul. Îi păru rău că nu a dat un răspuns care să neutralizeze discuția, cel puțin în turnura în care o luase. Dar nici de la bun-simț și logică nu voia să abjure numaidecât.

« - În vremurile în care trăim noi, religia nu mai poate avea decât un rol de factor moral. Așa cum ar fi trebuit să aibă dintotdeauna, fără să se cadă pe panta fixismului și a nenorocirilor ce i-au urmat. Acum am fi fost mai umani și mai apropiați de ceea ce și-a dorit probabil Christos să fim care, în Noul Testament, nu a fost atât de preocupat de a ne spune cum s-a format în amănunt lumea. Lumea este creația lui Dumnezeu, atât ne-a sugerat Fiul care este totuna cu Tatăl dar și cu Sfântul Duh. De unde știm noi că după Păcatul Originar și Izgonirea din Rai, o dată cu degustarea Fructului Cunoașterii nu am fost condamnați prin Stiință să avem posibilitatea de a afla cu aproximație cum s-a format lumea, evoluționismul

nefiind altceva decât alchimia Domnului?... Poate asta voise Dumnezeu să ne ascundă... »

« - *Lucrurile s-au petrecut negreșit ca acolo*», repetă cu încăpățânare fata nepărînd a fi auzit ceva din ceea ce i s-a spus. - «- *Cine ar putea să creadă că din microorganisme au apărut pești, iar după un timp peștii au luat-o razna pe uscat și au dat naștere la cai, câini, elefanți și oameni? Ha! De ce nu se mai transformă și acum microorganismele în pești, iar peștii să mai iasă în continuare din mare ca să facă același lucru? »*

« - *Ca să nu-i mănânce pisicile*», zise foarte încet.

« - *Ce zici!? Ei?!*» mai spuse ea pe un ton semeț care nu admitea replică.

« - *Da...*» admise el. Discuția devenea obositoare, ca tot ceea ce este inutil sau illogic. - « *Cred că este așa cum spui tu. Pare verosimil...* »

Fata nu înțelese ultimul termen. Nu avea însă importanță. Victoria abia obținută se cerea consolidată.

« - *Nu crezi încă ce spui. Te văd eu. Mâine am să-ți aduc o carte scrisă de profesorul american J. M. unde o să te convingi. Eu am citit-o pe nerăsuflăte. Să vezi cum spune acolo că de exemplu între cai, câini, elefanți și oameni nu există viețuitoare pe post de...*» se opri ea negăsind imediat cuvântul potrivit, imitând însă cu arătătorul semnul unei spirale.

«- **Verigi lipsă...** »

«- *Așa, da de unde știi? Ai citit cartea? »*

« - *Nu, am bănuț...*» răspunse privind prin fereastră copacul de peste drum, cu crengi ramificate ca într-o schemă darwinistă.

« - *Ei, ai să vezi acolo, ai să te convingi! Da' la ce te uiți așa? »*

« - *La pomul de peste drum...* »

« - *Nu cumva vrea Darwin ăla să spună că și copacii sau florile au ieșit pe uscat, trăgându-se tot din pești?!... »*

Era prea mult. Acum chiar că simțea nevoia să se ducă la toaletă. Și coborînd cele trei trepte în curtica unde se afla cămăruța cu grupul sanitar, închise ușa după dânsul, neomițînd să tragă și zăvorul.

*

Luți nu era un om rău, însă modul ei de gândire frust, noncromatic și fără complicații inutile cerea a i se da numai răspunsuri alb-negru din care până și culoarea sepie era bine a fi cu rigurozitate exclusă. A doua zi colega de masă se ținu de cuvânt și, cu aer de școlăriță care are toate motivele să evrikeze îi trânti cartea hotărât în față, deranjându-i ușor ceșcuța cu cafea pe farfurioara ce tocmai o căpătase de la colega din spate.

«- Na! Să vedem dacă după ce o citești o să mai ai părerile tale **retrograde!**» zise cu glas de elevă zâmbitor-îmbufnată, utilizând un neologism recent învățat.

Volumul avea cel mult două sute-două sute cincizeci de pagini, și era tipic ca format pentru cărțile de popularizare științifică editate înainte de '89. Părea chiar sosia unui astfel de volum, însă al unui reputat paleontolog aborigen care cu răbdare explicase publicului larg folosind un limbaj elegant academic-popular ce se întâmplase cu aproximație timp de 4,5 miliarde de ani pe planetă, până la apariția omului. Ceea ce avea să citească în volumul de față din stânjenea de a nu arăta fățiș că respinge ferm acea maculatură, era exact opusul tratatului riguros și științific, citit în copilărie. Raționamentele simpliste stârneau râsul oricărui om cu un minim de logică, cultură și bună-credință, denunțându-se cu evantai de salivă în rânduri fulminante ca o jignire supremă la adresa speciei umane bănuiala că aceasta s-ar trage din vreo specie de maimuță și că ar avea, de exemplu, cam 75% din genele câinelui; cât despre gene, autorul recunoștea cu o ironie plină de umor involuntar că acestea nu desemnează în opinia sa decât excrescențele păroase ce răsar din pleopa omului dar și a dobitoacelor patrupede; iar ca ultimă răfuială cu teoria evoluționistă, obscurul autor de peste Gârlă desființă și chestia cu evoluția vieții pe Pământ pe parcursul a 4,5 miliarde de ani, fixând o dată precisă a nașterii Terrei instantaneu cu ceea ce se află și astăzi pe dânsa: 21 decembrie 7255 – înaintea erei noastre – bineînțeles... Peste câteva săptămâni, citind o revistă de profil, găsisese un articol lămuritor despre vajnicul om de „știință”: acesta fusese exclus din toate forurile științifice și nu numai americane întrucât, într-un articol „de specialitate” se încinsese declarând că poeții ar trebui lăsați fără pâine prin distrugerea Lunii, ca parte a luptei împotriva insomniei și a ajutorii celor cu probleme nerevoase din pricini de meteo-dependență. Respectivul nu se lăsase și mai dădu un interviu, de data asta pe post de victimă, declarând că pentru marile adevăruri merită totuși suferit, iar el este gata de martiriu în numele acestora, fiind mândru că are

ocazia ca prin ostracizarea la care este supus să se asemene cu Galileo Galilei, dezolat fiind doar că obiceiul arderii pe rug nu mai este de actualitate...

« - Să nu uiți să mi-o înapoiezi! Este cartea soră-mi, pe care de când a cumpărat-o o ține acasă pe noptieră, alături de Biblie!... A făcut rost de ea cu mare greutate, prin intermediul unei prietene de familie!... »

Asocierea acelei maculaturi cu Sfânta Scriptură îl înfioră. Și el ținea acasă pe noptieră Evanghelia, nu departe de aceasta aflându-se una din cărțile „laice” preferate, un volum frumos broșat al lui Octavian Paler, excelent roman reeditat imediat după 1989.

« - Vrei să înveți să ambalezi? Ca să faci ce fac eu? » întrebă fata intempestiv, după obiceiul ei.

« - Da! » primi cu entuziasm. – « Chiar sunt curios! Doar asta trebuie să fac aici, nu? »

Plină de bunăvoință, Luți purcese să-i dezvăluie tainele ambalatului profesionist, rapid, prin ambalarea în ceea ce se numea *coletul poștal nr.1*.

« - Vezi, așa se face », zise dânsa aplicând și ultimul nod de sfoară peste hârtia neverosimil de repede pliată pe conținut. – « - Încearcă și tu! »

Nu-i reuși.

Fata își miji iar ochii în zâmbetu-i mongoloid, și-i mai făcu un colet, de data asta cu mai multă lentoare.

Îi reuși și lui, dar se împotmoli la legarea cu sfoară. Fata se apropie din nou, explicându-i cu răbdare:

« - Uite, fiind marfă puțină în factura asta, ai făcut foarte bine că ai ajustat hârtia pe potrivă. Ca să nu tai conținutul, legi cu sfoară subțire; ca să fie mai rezistentă, unești sfoara a două gheme, o măsură așa - ca să nu consumăm mai multă sfoară decât ne trebuie, și după ce dai legătura pe partea cealaltă, dai nodul final. Asta-i tot! Hai și tu! »

De astă dată îi reuși perfect învelirea mărfii în căptușela de hârtie. Și, într-un târziu, îi reuși și legătura cu sfoară. Era la al patrulea colet. După alte șase, ambala aproape la fel de frumos precum Luți. Ba chiar începuse să se apropie de viteza dânssei, la piciorul mesei lui tronând deja un picior de colete.

« - Să nu uiți niciodată să pui în colet factura », îl mai povățui dânsa. - « - După ce mai întâi scrii numărul de factură pe dosar. Ca să le treacă Maria Papek, contabilă noastră, ca fiind rezolvate și expediate. Dacă totuși uiți vreodată

să pui factura în pachet, nu-i nevoie să rupi ambalajul cu totul: îl decupezi aici cu cuțitașul și apoi lipești la loc cu scoci... »

Un timp continuară să lucreze în liniște. Chiar și colega din spate nu mai avu nimic de spus. Curând, la piciorul lui de masă se strânseseră prea multe colete așa încât fură nevoiți să le plasesze în coșul de sârmă de lângă sobă unde își puneau pachetele și ceilalți salariați. Se reasezară la locurile lor reîncepându-și activitatea. Colega din spate le culese dosarele de pe masă în vederea întocmirii borderoului centralizator de poștă.

« - Mai bem o cafea? » rupse Luți deodată tăcerea.

« - Mai bem. »

« - Da, dar să știi că c-o s-o fac slabă. Eu sufăr cu inima... »

« - Ți-am spus că nu prea mă omor cu cafeaua. De aceea o prefer și eu totdeauna slabă. »

Fata încuviință din cap și puse ibricul pe reșou.

« - Când era Marian, nu puteam niciodată să-i citesc Úanei prea mult din Biblie seara. Îl enerva. »

« - Probabil soțul tău este obosit și vrea la un moment dat să adoarmă. Nu e neapărat un semn de ateism... »

« - **Fostul** meu soț... »

Nu sesizase participiul din propoziția anterioară, iar acum îi privea intrigat consistenta verighetă maritală.

« - Îmi pare rău că s-a sfârșit așa... de când nu mai sunteți împreună? »

« - Din 1990, aproape imediat după Revoluție. În toamna lui 1990 s-a pronunțat Decizia. »

« - Să știi că îmi pare rău că ai trecut printr-o asemenea încercare... »

« - Mie nu-mi pare rău că a divorțat de mine. La început am suferit. Când am primit Întâmpinarea pentru prima înfățișare, mi s-a făcut rău. Aici pe masă m-am întins, eram nou-angajată, fetele s-au speriat, au vrut să cheme Salvarea. Atunci am fumat prima țigară. Și tot de atunci am probleme cu inima. Încă îl iubeam. Lasă că l-a împachetat aia cu care e acum bine de tot: este însărcinată cu al doilea copil. Pe el l-am văzut de curând: slab, jigărit, nebărbierit, scos ca din lada de gunoi: așa l-am ținut eu? Nevastă-sa mi-a spus plângând că o înșală; acum vade cu cine s-a încurcat: când imediat după divorț i-am spus ce prostie se pregătește să facă, mi-a dat cu tifla... »

O vreme continuară să lucreze în liniște.

« - Opt ani cât am fost împreună, nu a făcut altceva decât să mă jignească. El și maică-sa; tot el mă bănuia că-l dublez; iar mă-sa îi ținea isonul. Nu uitau la

săptămână să-mi amintească faptul că sunt de acolo de unde se agață harta-n cui... nu mai putem să-i suport și plecăm de acasă. Dormeam pe unde apucam - la rude, cunoștințe și chiar la ai mei; atunci mi-a scos vorbe că îl înșel. Tot eu... »

Nu întrebă nimic. Nu avea nevoie de lămuriri. Și ar fi dorit foarte mult să poată schimba cursul discuției. Dar nu se putea.

« - La un moment dat mi-a răpit-o pe Úana. Atunci cred că am făcut primul preinfarct. N-a știut nimeni. Locuiam deja la soră-mea, în Muncii. Poate mi-aș fi dorit să mor dacă nu aș fi avut un copil de crescut. Am fumat un pachet de țigări în câteva ore. Nu mai voiam să știu nimic. Dar asta nu era cu putință. Pe Úana am recăpătat-o după câteva zile; a fost la un pas să aibă probleme și cu Poliția și cu Justiția, dar nu am insistat eu; a venit la mine cu coada între picioare, ca un cățel bătut; îmi vorbea frumos, numai zahăr și miere; asta nu l-a împiedicat ca la proces prin intermediul a tot felul de martori mincinoși să arunce cu oala de lături în mine; dar n-a învins: Úana mi-a revenit mie. Și de curând am obținut o altă casă de la Primărie - o garsonieră. Ce fericită a fost copila în seara când s-a terminat procesul! Doamne, ce fericită!... »

Luți își aprinse o nouă țigară. Un timp, fumă meditativ fixând un punct imaginar aflat cine știe unde. Se oprise din lucru, coletul din fața ei ajungând în faza de legătorie rămasă neisprăvită.

« - Tu știi că eu de atunci am fost cuminte? » zise ea pe neașteptate, țintuindu-l iar cu chipul zâmbitor de figurină japoneză.

« - De când, **de atunci?** »

« - Din 1990, de la divorț! »

Nu zise nimic, concentrându-se asupra coletului la care lucra, ce nu-i ieșise chiar atât de bine de astă dată.

« - Tu nu mă ascuți?... »

« - Ba te ascult, Luți, și încă cu foarte mare atenție!... »

« - Atunci de ce nu spui nimic?... »

« - Ce să spun?... »

« - Sau nu mă crezi că am fost cuminte?... »

« - ... »

« - Asta e, nu crezi, așa sunteți toți bărbații », se îmbufnă dânsa.

« - N-am spus asta, Luți, dar eu nu am experiența ta de viață. Am numai 24 de ani, tu ești cu șase ani mai mare ca mine și, după ce ai trecut prin ceea ce ai trecut, e normal să ai cu mult mai multă experiență de viață decât am eu!... »

« - Așa e, am îmbătrânit!... » oftă dânsa amplu.

« - Nici asta n-am spus!... Ba mai mult, mai ieri nu-ți dădeam mai mult de 22 de ani! »

« - E un compliment?...

« - De ce nu?... Dar este și o realitate: după chip, nu pari decât o copilă; în realitate, ești o femeie tânără încercată cumplit de viață...

« - ... mă iubești? » șopti ea.

O privi câteva clipe perplex. Fata îi zâmbea cu cel mai fermecător zâmbet al său, și într-adevăr, avea un zâmbet superb, dar chinuit.

« - E prea devreme pentru asta!... » lăsă privirea în ceea ce lucra, aplicând nodul final al coletului.

« - Ce-ai zis?... »

« - Nimic... »

Ziua de lucru se terminase. Se ridicară de la masă.

« - Hai să mergem acasă! Destul pe ziua de azi. »

Unul câte unul, ieșiră pe ușă toți cei opt angajați. Miraculos, afară parcă se mai răcorise, deși soarele era încă departe de chindie.

« - Să nu uiți de carte », îi dădu dânsa un semn camaraderesc peste braț.
- « - Ți-am zis, soră-mea ține foarte mult la ea. Pa, pe mâine!... »

*

Ziua următoare, cam la două ore de la începerea programului, pe ușa depozitului intră un personaj nou. Se dovedi a fi cel de-al nouălea salariat al zonei. Se dovedi că este de-o seamă cu Luți, cam același format fizic cu aceasta, doar că ceva mai scundă decât colega de masă, și ceva mai cu proporții. Fața oacheșă și lătreată încadrată de părul vopsit într-un roșcat strident îi trăda etnia, dar ea făcea parte din acea secțiune de neam quasiintegrat majorității, majoritate care la urma urmelor dovedise în ultimul deceniu că începe lexical și comportamental să se inspire din ce în ce mai mult din viața și obiceiurile acestor încă minoritari.

« - Bună, Cóke, ultimile zile ai fost grozav de ocupată, n-ai dat deloc pe la muncă! » o luară imediat celelalte în primire aparent șăgalnic. – « - De-ai ști ce a sunat telefonul ăsta după tine, am primit pe el mai multe comenzi pentru tine decât pentru depozit – nădră... » insistă una cu simțul deriziunii mai dezvoltat decât toate celelalte la un loc, probabil...

Sub aparența de caracter molatec, Cóke se dovedise o fire cu un simț al întreprinderii ieșit din comun. Simulatoarele, pocnitorile și focurile reale de armă nu amuțiseră bine în decembrie '89, iar dânsa se pregătea de primul drum în Turcia. Și chiar îl făcuse până la sfârșitul aceluiași an, înainte ca peste morții aceluiași decembrie să se fi așezat bine pământul în mormintele din cimitirul de la Pieptănari. Atât de încurajatoare i se păruseră rezultatele acelei prime ieșiri, încât până la sfârșitul lui ianuarie '90 mai urma să facă trei escapade; ba în următoarele luni își vându apartamentul de trei camere și mașina – o Dacie neagră break pentru care nu se știe cum obținuse aprobarea, știut fiind că acel tip de vehicule erau socotite în epoca comunistă apanajul Securității și al celorlalte oficialități. Se mutase împreună cu fetița și soțul la niște buni prieteni de familie, care o primiseră cu brațele deschise ca pe o mare speranță aducătoare de prosperitate și prestigiu în era ai cărei zori erau extrem de trandafirii. Dar afacerea cu mașini de cusut și bomboane aduse pentru proaspeții întreprinzători ce la tot pasul se îndeletniceau cu comerțul, începu curând să scârțâie; ba chiar dispărură angroșiștii de peste mare, ce se dovediseră a fi doar niște delapidatori ce comercializau produse sustrase prin diverse metode, acum având probleme cu justiția țării din care proveneau; Cóke avusese un noroc de zile mari, nici un fir neconducându-i pe anchetatorii străini către dânsa; drumurile ei încetară cu desăvârșire, iar cheagul timid ce-l încropise se volatiliză ca o pojghiță de gheață în adierea suavă a primăverii; bunii prieteni constatară brusc că spațiul apartamentului lor nu oferă suficient areal locativ pentru o populație atât de numeroasă, baia și bucătăria înregistrând în anumite momente ale zilei adevărate ambuteiaje. După cum o ajutaseră să-și vândă apartamentul în primele luni ale lui 1990 la un preț de nimic, acum o sprijiniră să-și găsească o cameră cu chirie într-un apartament de cinci camere la alți prieteni de familie. Chiria nu era chiar mică, o puteau suporta cu greu, dar Cóke fu nevoită la rândul ei să se angajeze; relațiile cu consortul se degradaseră simțitor, acesta făcând și în situația de acum ceea ce făcuse și până în '89, anume să o privească cu un zâmbet stânjenit-neîncrezător, lăsându-se târât fără murmur în combinațiile existențiale bovarice de o mare periculozitate ale nevestei cu un orizont nu mai mare ca al unui absolvent de șapte clase, opunând acestei situații doar o inerție tipic oblomovistă. Locuiau împreună cu deținătorii casei, aceștia rezervându-le două camere din totalul de cinci; iar Cóke înțelese de ce fetița ei de treisprezece ani se închidea cu insistență în

propria-i cameră de somn doar după ce într-un rând, venind de la serviciu și fiind nevoită să urce cele opt etaje din pricina ascensorului ca de obicei defect, surprinse scena petrecută în cadrul liftului de la etajul patru unde adolescentul de șaisprezece ani al familiei-gazdă îi înghesuia copila, sărutând-o pățimaș. Băiatul se opri doar după ce o văzu apărând pe palierul nivelului, iar la întrebarea siderată și inutilă ce făcea acolo, continuă să găfâie privind-o holbat din cap și până-n picioare cu niște ochi alunecoși și concupiscenti. – De două ori pe săptămână, se întâmpla să rămână singură acasă peste noapte doar cu soția capului de familie, atât soțul ei cât și soțul aceleia fiind plecați la muncă pe tură. Săptămâna ce urmă oferi o conjuncție de zile mari, gazdele fiind plecate într-un scurt concediu la rudele din provincie, iar soțul ei ca de obicei pe schimb: rămăsese deci singură acasă, cu cei doi copii. Era momentul să tranșeze problema într-o discuție calmă, civilizată - dar fermă. Așa că după nici două ore de la plecarea bărbatului spre locul de muncă și după ce auzi obișnuitul zgomot de cheie întoarsă în broască de la camera fiicei, se înființă la ușa dormitorului adolescentin, făcând abstracție că întreaga zi acesta o pândise cu interes ori de câte ori dânsa intra în vreuna din dependințele casei, ori se deplasa pe coridorul central al acesteia. Ciocăni discret, dregându-și glasul, încercând să recapituleze mental modestul discurs pe care și-l pregătise; adolescentul o privise în cadrul ușii cu aceeași ochi cu care o privise deunăzi pe scări; și nu apucă cu glasu-i catifelat să formeze nici măcar o scurtă propoziție, căci acesta o prinse de ambele mâini trăgând-o în dormitor. Protestele ei onomatopeice fură zadarnice, forța bărbătească biruind-o rapid. Rămase toată noaptea în acea cameră plecând doar spre dimineață când, acesta, după prima-i experiență de acest fel, dumirit după atâtea ore care sunt și instrucțiunile de folosire ale unei femei semi-violate - o conduse până la ușa dormitorului, lăsând-o să plece doar după ce o mai sărută o dată lipicios pe gură. Reîntoarsă în odaie, găsi în halat 300 de lei, o cincime din cuantumului chiriei lunare. Accesul de revoltă izbucnit ca o văpaie se stinse la fel de repede pe cât se inițiasse. Privi cu calm banii, plinindu-i spre a-i pune în șifonier, la locul știut numai de ea. Bizarul concubinaj adulterian hebdomadard se termină doar după primul raclaj, victima principală a acestuia nefiind cu siguranță produsul relațiilor trupești maritale cu un soț care de luni de zile nu se mai atinsese de ea; cu această ocazie urmă și o schimbare de peisaj, găsind undeva în oraș o

garsonieră confort III incomparabilă cu ceea ce lăsaseră în urmă, dar și cu un preț corespunzător mai mic.

« - *Aidi, fă, ce mai faci?* » întrebă fără altă introducere imediat ce ajunse în fața mesei lor. Era cunoștință bună cu Luți – chiar până la prietenie nu ajunseseră, fiind atât de familiare întrucât în prima jumătate a lui 1990 fuseseră primele angajate, pentru scurt timp fiind prințesele neîncoronate ale destul de măricelului birou-de-expediție-depoziț. Chezășie a acestei relații stătea și acum antetul scris stângaci cu creionul desupra policioarei chiuvetei de lângă scărița ce ducea spre grupul sanitar: *Cóke & Luți...*

« - *Văd că avem un coleg nou, ai? Bine că a mai apărut și un bărbat p-aci, că-ncepuse să ne fie greu!... – Câți ani ai, puiule? Ei bravo, bravo, ai toată viața înainte, nu ca noi, bătrâne... Bei o cafea? Nu? Ai mai băut trei, cu Luți? Fumezi? Rău, rău, colegu', nu face bine la inimă, ' geaba am tot bătut-o la cap pe colega în ultimii doi ani – 'geaba... »*

« - *Ce vrei, fă, am și eu necazurile mele... doar le știi... »*

« - *E, poate a răsărit soarele și pe strada ta... cine știe... »* privi semnificativ în dreapta colegei.

« - *Mai știi, fă, mai știi...* » răspunse beneficiara zorilor, privind cu zâmbet enigmatic la stânga.

Telefonul de ebonită interbelic începu să urle din soneria-i stridentă.

« - *Pentru tine*», întinse femeia de la prima masă a încăperii receptorul, mimând discreția reținută, dar cu priviri pline de semnificații.

Apelata se îndreptă fără grabă spre aparat, disimulând cel mai perfect calm.

« - *Aidi-da... Azi? N-am chef, du-te drecu'... Fă gioco di mano și după aia lipește gresie în baie. Mâine? Nu știu, mă mai gândesc și om vorbi atunci... da... ai sictir... »* încheie ea în timp ce trânti receptorul în furcă.

Reminiscente ale afacerilor încheiate cu un coșmar pentru Cóke erau aceste apeluri primite totdeauna la serviciu, întrucât acasă nu avea post telefonic. Erau – pretindea dânsa – de la foștii tovarăși de afaceri care între timp regretând graba cu care o scosese din cărți lipsindu-le acum eficiența și ingeniozitatea ei – încercau cu disperare să o recupereze, ea tergiversând reîntoarcerea doar pentru a obține la revenire avantaje pe care considera că le merită de drept. Într-un rând, când fusese surprinsă în fața intrării unui hotel de mâna a treia discutând aprins cu un ins smead și cârlionțat vorbind limba băștinasă cu un pregnant accent magrebian - motivase că acela era unul dintre foștii parteneri de afacere care o căutau cu

acribie. De ce intrase cu el în stabiliment? – Simplu, în camera lui îi prezentase slugarnic contractul ce ar fi readus-o în zona comerțului cu bomboane și mașini de cusut, petic de hârtie pe care i-l aruncase aceluia cu dispreț în față, după ce citind clauzele, constatase că nu sunt stipulate acolo toate cerințele ce ar fi transformat-o într-o reginuță a comerțului autohton...

*

Pe la sfârșitul lui iulie rămase singur la masa de lucru. Lându-și concediul pentru acel an, Luți plecase la mare cu fiica plus familia.- „ Să aveți grijă de el!” lăsase vorbă celorlalte mai în glumă mai în serios. – „ Să n-am reclamații la întoarcere, că vă mănânc!” făcuse la plecare o ultimă admonestare galeșă cu degetul.

Rămas singur, simți o stare ciudată, duplicitară, de ușurare, în același timp cuibărindu-i-se în suflet și simțământul unei lipse din existența sa. Continua să-și primească ceașca zilnică de cafea de la colega din spate, unde își mutase cotizarea cu praful maroniu dătător de vlagă. La ora mesei, neavînd obiceiul să prânzească la slujbă fuma, privind absent pe fereastră la copacul cu arborescență stufoasă de peste drum. Venise luna august, nu mai puțin toridă decât precedentă. Frunzele pomului începuseră să capete o vagă tentă arămie, crengile fiind acum parcă mai vizibile. Din când în când câte o briză cu aparența ei de răcoare îi agita frunzele, însă nu pentru multă vreme. După-amiezile încă fierbinți aveau însă în dânsese ceva premonitoriu, care parcă voia să anunțe duișia și blândețea lunii ce urma, septembrie, cu al ei cer totdeauna cutremurător de albastru.

Încet-încet se obișnuie cu hiatusul din dreapta. Acel scaun parcă fusese neocupat de când se știa el. Venise iar ora prânzului, ceas la care tăifășuia cu colega de masă pe teme aleatorii, ce la rându-i nu avea obiceiul să mănânce la slujbă. Acum nu avea cu cine, așa că privea pe geam.

« - Auzi, fâi, da Luți mai are mult din concediu? Că parc-a plecat de-un an... » se auziră șoaptele dinspre chiuveta aflată după colț.

« - Până pe cinșpe' august. »

« - Păi stă ea trei săptămâni la mare? »

« - Nu, că după aia se duce la țară. Intră în **campanie agricolă**... » se auzi vag chicotul.

« - Auzi, da' și anu' ăsta a mers cu ei văru' lu' cumnată-său, ăla cu nevasta sectantă? »

« - Da, da' fără nevastă-sa, că aia e iar cu burta la gură în șapte luni... și nu poate să facă avort, că cică așa e religia lor... au deja trei copii... »

« - Aha, bine că s-a dus și Luți! Cred că se ține după ea ca acum doi ani, când nevastă-sa era tot borțoasă! Mai știi, făi, când ne-a zis că o adormea pe fi-sa seara cu Romergan ca să n-o deranjeze noaptea când cică stătea la taifas cu ăla?... Când a venit, copăcel a făcut un chiuretaj, că acu' se putea, nu ca pe vremea lu' Nea Nicu! În divorț, în divorț, da' în concediu la mare și cu nivelul politic ridicat!... O luaseră neamurile cu ele cică s-o mai distreze un pic!... Dacă o întrebi pe ea, probabil plodul pe care îl prinsese era tot a' lu' bărba-su, și probabil rămăsese gravidă cu decizia de divorț pe care o avea și ăsta. – **Nădră...** »

« - He, he, he... » răbufni în surdină.

« - Lăsați, făi, femeia în pace, n-o mai mursecați atâta, ce-aveți cu viața ei » se auzi limpede glasul plin de dicție al lui Cóke. – « - Hai înapoi la mese... »

Lucrul a fost în cele din urmă reluat, chiar dacă fără grozavă tragere de inimă. Lui îi revenea acum de multe ori sarcina de a aproviziona mesele de lucru cu marfă din depozitul ca un labirint de dincolo de paravan. Nu putuse să învețe atât de rapid produsele, dar, împărțind spațiul de depozitare după sistemul unei săli de cinema cu lojii și balcon, le găsea în opisul întocmit de dânsul chiar mai repede decât colegele lui mai experimentate. Deodată auzi glasul contabilei care intra în camera de expediție:

« - Ce dracu' ați făcut, fă? Mi-ați rasolit iar două p...e de facturi! Ăla ceruse cauciuc, și voi i-ați dat gutapercă! Unde dracu' vă e capu? După p...? »

« - Hai, făi Mario, nu mai fi și tu așa... Sunt facturile băiatului nou și ale lu' Luți care știi că e iar îndrăgostită... acum este la mare... »

« - Păi dacă nevasta ăluia e iar borțoasă... »

« - Aaa... Da' băiatu' nou unde este? »

« - În spate, scoate facturile... mai bine să le scoată el, că nu mai avem de atunci atâtea greșeli... »

« - Bine că mai are și ce să scoată din când în când... mai aveți cafea? »

Se auzi clinchetul de ceașcă curată luată după tava cu veselă.

« - Mai puțin zahăr, fă, că mi-o faci sirop! »

Intră într-o remiză a depozitului unde nu se mai auzea nimic. Zăbovi acolo o vreme. Când se reîntoarse, contabilă coborâse la ea în birou și era cu ușa închisă.

« - Te-ai descurcat, drăguțule? » întrebă Cóke cu glas de șerbet zâmbindu-i tandru.

« - Da... a fost puțin mai greu cu niște produse mai noi, pe care nu mai știam unde le-am pus... da' până la urmă a mers... »

« - Da' ce-ai - ești supărat?... »

« - A, nu - doar nițel obosit... n-am dormit bine azi-noapte... »

« - Da' de ce, ai citit? Ce culoare de păr avea?.. » continuă ea pe ton plin de lalism. - « - Lasă, lasă, că după ce ducem la poștă bem o cafea și nu mai facem nimic... Da' acum hai să mă ajuți să căutăm un produs de care nu mai știm niciuna pe unde este. »

O urmă, intrând în anexa depozitului unde se refugiase mai înainte.

« - Să închidem ușa, că e curent. Și eu sunt sensibilă... »

Femeia se așează în fața unui raft în genunchi, ca la rugăciune. Un timp răscolii sub acesta, în semiobscuritatea neîmprăștiată de lampa cu neon al cărei unic tub pâlpâia.

« - Ce naiba, unde-or fi?... » zise ea în ciudată, trecând să răscolească sub un alt raft.

« - Pfui, ce praf e aici. Ca la depozit, de... »

Își sumecase fusta subțire, lungă și înflorată. I se conturau acum mai bine pulpele plinuțe și șezutul generos. Ciorapii de nylon albaștri, care în acea semiobscuritate păreau negri precum catranul, conturau gleznelor durdulii dându-le o alură ispititoare. Începu să le pipăie, ca și cum ar fi dorit să verifice calitatea colantului. O vreme, femeia nu zise nimic.

« - Stăi, că mă gădil!... Ce e, am praf pe mine? Așa e aici, trebuie să-ți speli câteodată lucrurile aproape în fiecare zi... »

Mâinile începură să urce pe gambă, să maseze ușor pulpele, înfigându-se cu o strânsoare puternică între acestea.

« - Stăi... să nu vină cineva... »

Ea oftă parcă a ușurare. O posedă brutal, cu forța celor aproape trei luni de abțință. Într-un târziu o sărută aparent tandru pe buze. Ea oftă din nou.

« - Să nu spui la nimeni... » șopti ea înfrigurat, în timp ce el o ajuta să-și închidă sutienul.

O sărută din nou. Își lăsă capul pe pieptul lui.

« - N-ai să mă împrumuți cu trei sute?... » murmură ea pe neașteptate. - « - Până ia Gigi leafa... »

Se așteptase la orice, numai la asta nu. Mașinal scoase banii din portofelul nu foarte plin, deși de abia luase primul salariu. I-i dădu pliați în pumn și după ce o mai sărută o dată, cast, pe frunte, ieși singur pe ușa anexei.

*

La jumătatea lunii august, exact în zi de mare sărbătoare, Luți își făcu intarea. Părea transfigurată, cu privire melancolică, precum o pelerină revenită de pe Muntele Sfânt:

« - Nu am mâncat nimic **de dulce** pe perioada Postului!... »

« - Nici eu... », mărturisi Cóke modestă.

Toate păreau în aceeași situație, cel puțin după dezvăluirile solemne făcute precum la debutul unei slujbe romane.

Așa că se puse masă mare cu prilejul prăznuirii sărbătorii în curs, însemnată cu *cruce roșie* în calendarul religios afișat pe peretele de la fereastră.

« - La mulți ani și să ne vedem cu bine și la anu'!... », se auzi de câteva ori clinchetul de pahar al evlavioaselor măicuțe fără sutane.

Urările de viață lungă și sănătate nu le păreau deloc nepotrivite: era doar ziua în care se comemora Adormirea Maicii Domnului...

Era totuși parcă ceva nefiresc în comportamentul lui Luți, nefiind verosimil că simplul Post *de dulce* să o arunce într-o asemenea melancolie. Părea să mai fie și altceva, care însă probabil nu putea fi pus pe tapet. Și după ce dădu trei pahare de vin unul după altul, se înnegură la față și mai mult.

« - Acum mă iubești?... » murmură la un moment dat, ca numai pentru el.

Se cutremură, dar nu-i răspunse. Continua să desfacă fără grabă coaja feliei de salam.

« - Deci tot nu vrei să-mi spui... » mai șopti fata.

« - Aidi, colegu', bea și tu un pahar cu vin!... Ce Dumnezeu – bărbat ești ori ce?... izbucni Cóke volubil. – « - Colega, ce faci, așa ai tu grijă de colegu' de masă?... »

După excesul de alcool, colega era însă mult prea apatică spre a mai da curs la altceva decât la propriile gânduri.

« - *Deci nu mă iubești... așa, carevasăzică...* » șopti ea.

Își umplu din nou paharul cu proviant, pe care nu îl mai sorbi decât până la sfert. După care se sculă, pornind-o precipitat spre toaletă.

« - *Iar îi e lui Luți rău!...* » constată cu subînțeleș o comeseană roșie în obraz.

« - *Păi dacă a venit de abia ieri de la mare, normal că îi e greață, nădră...* »

« - *Da' anu' ăsta parcă n-a mai fost și văru lu' cumnată-său!...* »

« - *Las' că poate și-a găsit alt drăguț cât a fost în **campanie agricolă!**... Ce, e așa de greu când ai atâta amar de păpușoi lângă tine?...* » comise o nouă răutate alta.

« - *Nădră...* »

Dar opinanta își opri vorba în gât. Cea care fusese la toaletă revenise, așezându-se la masă cu o mină studiat-sobră, în realitate netrădînd decât mahmureala după un consum excesiv de alcool cu care nu era învățată.

Spirtoasele începură să circule și prin venele celorlalte ocupante ale mesei, care luaseră toate o înfățișare gravă. Discutau acum într-o limbă neaglutinată, cu cuvinte rostite chiar pe jumătate, a căror semnificație era susținută prin scurte dar plastice pantomime.

« - *Să-mi aduci mâine cartea, mi-o tot cere soră-mea... Ai citit-o, nu?* »

« - *Mâine e sâmbătă...* »

« - *N-are a face, mie-mi trebuie mâine!... Vii la mine și bem și-o cafea!... Ūana a mai rămas la țară, sunt câteva zile singură...* »

« - *Bine, am să vin să ți-o aduc... dacă-ți trebuie...* »

« - *Da, îmi trebuie...* » repetă apăsată fata.

Găsise relativ repede blocul din adresă undeva, dincolo de Calea 12 Septembrie. Când ieși din lift la etajul patru, avu senzația că se află pe un palier de policlinică. Două coridoare lungi cu uși situate aproape una lângă alta se înșirau de o parte și de alta a culoarului. Un singur bec slab lumina mozaicul de curînd spălat, de o culoare bolnăvicioasă. Numără bâjbâit cele nouă uși-stînga pe lângă care trebuia să treacă până la casa căutată. Nicio ușă nu avea trecută pe dînsa numele ocupantului sau vreun număr de apartament; de abia la a noua zări vag, și datorită singurului bec chior aflat în proximitate, cifra ce indica numărul de apartament. Singura speranță că nu avea să gafeze bătînd acolo era grafia cifrei scrisă cu creionul, asemănătoare tipului de scris din antetul de la depozit, de de asupra policioarei chiuvetei. Bătu timid. Nu răspunse nimeni. Și fiindcă fata îi dăduse indicația să intre direct chiar dacă nu i se răspunde, se

pregăti să facă asta. În acel moment, ușa se deschise energic și un imberb își făcu apariția surâzător în cadru. Se opri spre a se închide la curea. Când îl văzu, imberbul cu figură de țap și câțiva fragi de coșuri pe obraz scoase un scurt chiot de surpriză și începând să râdă cu mâna la gura cu glasul lui în schimbare, o luă la fugă, mimând pudoarea.

Intră în vestibulul minuscul, închizând încet ușa în urma lui. Pe canapeaua din fața ferestrei balconului femeia stătea ghemuită ca și cum s-ar fi pregătit să facă o tumbă, privindu-l cu figura surâzătoare și ochi mijiți. Nici măcar nu se osteni să-și schimbe poziția aceea de om aflat în fața unei saltele dintr-o sală de gimnastică, nederanjându-se barem să-și lase în jos poalele fustei date dezordonat pe spate. Gâfâia ușor, pe chip întipăririndu-i-se o lumină rea, ce trăda satisfacție demoniacă.

« - Nici nu meriți altceva tu, și toți bărbații; așa a fost și de acel 1 martie acum doisprezece ani când am fost cu el la discoteca din comună; îl iubeam, iar el știa asta. Toată seara am dansat numai cu el, neluându-i în seamă pietenii cu care veniserăm. După nici o oră erau cu toții băuți, mai puțin el; în drum spre casă m-au dus pe câmp; prietenul lui cel mai bun a fost primul; nici măcar atât nu a fost în stare, să aibă întâietatea; au urmat și ceilalți trei. Au scăpat de pușcărie numai după ce unul din ei s-a căsătorit cu mine; acesta a fost el, că doar pe dânsul îl iubeam; s-a lăsat greu, dar până la urmă m-a luat; eram deja în luna a șaptea; două luni mai târziu când s-a născut copila, am întârziat o zi cu certificatul de naștere la Primărie numai ca să îi fac să-l emită de exact ziua mea de naștere. – Asta a fost prima palmă; a doua, faptul că toți cei nouă ani cât am fost căsătoriți, nu a știut niciodată dacă este sau nu copilul lui; și ce este mai haios – nici eu nu știu; mă distram teribil seara când venea acasă, cum lua fata în brațe și, uitându-se atent la ea în lumina lustrei, se străduia să distingă întotdeauna în chipul copilei trăsăturile lui, ba chiar și ale scorpiei de maică-sa; a luat ce a meritat: mai are de plătit cel puțin șapte ani pensie alimentară; numai că ce nu știe este că o să fac pe dracu-n patru ca fata să ia și la facultate... »

Continua să o privească fără mimică așa, aflată în poziția pe care nu părea a fi grăbită să și-o schimbe.

« - Nu vrei să fi al doilea?... Să nu crezi că nu știu ce ai făcut cât am fost în concediu... »

În acel moment își reveni în fire. Se întoarse și ieși precipitat.

Restul de ore rămase din acea zi de sâmbătă dar și întreaga duminică ce a urmat a rătăcit fără țintă pe străzile orașului departe de propria-i casă

sau de zona unde avusese loc întâmplarea, cu o puternică senzație de vomă pe care numai cu greu a reușit să o reprime.

*

Chiar din luna ce a urmat s-a refugiat în mica remiză unde se afla o măsuță pe care se putea lucra, dacă își dădea puțin bunăvoință. Motivul invocat – se aglomeraseră prea mult în acea sală – ceea ce corespundea adevărului. Și apoi, de ce să nu folosească tot spațiul pe care îl aveau la dispoziție, populând și restul arealului?...

Se retrase în acel loc liniștit sub priviri la început curioase, care se transformară curând în atitudini ostile. Atmosfera locului de muncă se încălzește încet-încet de energie negativă; oricum aceasta era tendința: inflația anului 1992 fusese teribilă, măcinând și puțină putere de cumpărare pe care o mai aveau salariile; nimeni nu se mai silise să țină „în proporție de 75%” pasul cu dânsa prin așa-zisele „indexări”, angajament solemn al fostului prim-ministru dat între timp la o parte de o nouă venire a minerilor în septembrie 1991; sfârșitul lui 1992 îi surprinse deci fără nici cea mai mică mărire de leafă. Gratificația de sfârșit de an fu minusculă. Plecarea în concediul de Sărbători pe perioada căroră oricum locul de muncă se închidea se făcu într-o atmosferă sumbră; revenirea în primele zile ale lui 1993 reconfirmă acel aer glacial: izbucneau scurte certuri între colege terminate totdeauna cu cuvinte grele, ceea ce nu le împiedica o jumătate se oră mai târziu să-și bea amical cafeaua împreună...

Aproape nimic din ceea ce făcea el nu mai era întrutotul bun, contabilă intrându-i frecvent pe ușa remizei cu câte o copie de factură întinsă marțial, cu numărul curent punctat cu pixul roșu unde clientul afirmase telefonic că existau nereguli. Îi întorcea calm factura indicându-i semnătura de pe verso care nu era a lui. – „Și chiar nu știi nimic despre neconcordanța de aici?” întreba dânsa tautologic, în fața unui răspuns ce nu putea fi decât previzibil.

Cele mai multe semnături de pe verso erau ale lui Luți. Îl cuprinse compasiunea și o inexplicabilă remușcare. Încercă să iasă parțial din izolarea autoimpusă, pe la miezul zilei oferindu-se ca din întâmplare să-i scoată el facturile, dacă ea dorea. După ce acceptă de câteva ori, fata îl

refuză cu violență. – „- *Îți pasă că s-ar putea să mă dea afară? De când?...*” îi aruncase în față cu ochi mijiți.

Se retrase aproape complet în izolarea-i sepulcrală. Nu ieșea din depozitul-labirint decât când avea nevoie la toaletă, iar drumul parcurs în și dinspre grupul sanitar îl făcea prin spatele peretelui de lemn care separa o secțiune a depozitului de sala cu mese de ambalat. Dimineața, de cele mai multe ori, venea primul, așa că abia dacă îl vedea câteodată femeia care ținea întodeuna cheile ușii de intrare. Și poate nu ar fi știut nimeni nimic de dânsul până la partea din zi când trebuiau să ducă pachetele la poștă ori să descarce marfă sosită dacă în răstimpuri madam Papek nu ar fi venit cel puțin o dată pe zi spre a-i întinde ritos câte o factură nesemnată de cele mai multe ori de el, dar cu inadvertențe...

Sosirea primăverii aceluia an păru să mai dinamizeze existența diurnă a locului: pe la sfârșitul lui mai fu chemat într-un rând la scară să descarce un *calculator*. Mirat, dusese întâi monitorul în camera contabilei; urmă „unitatea de bază”, pe care o transportă cu infinită precauție, intuindu-i scumpetea. Atunci își făcu apariția demnă o fată cu statură și imobilitate de stâlp de înaltă tensiune, ținând plină de dignitate în mână niște cabluri încurcate și stufoase. De câteva zile madam Papek plecase în concediu spre a nu se mai întoarce niciodată; găsisse – pretextase ea telefonic - un alt loc de muncă mai bine plătit și în care era mai liniștită. Așa că le zicea „pa”...

Intrările cu pași bocăniți și întinderi marțiale de hârțoage spre dânsul încetară cu desăvârșire; în rarele momente când se întâmpla să facă o omisiune pe vreo expediție, fata cea nouă intra în fugă, venea la dânsul, îi întindea o factură-erată, rugându-l s-o execute cât mai repede, întrucât dânsa tocmai făcuse *stocul* și constatase că acestui client i s-a trimis mai puțin din cutare produs. – Să ducă la Poștă coletul ăsta pe cât posibil azi – da? – îl roagă ea frumos...

Curând își făcu apariția un al doilea *calculator*, secondat de astă dată de o fată cu aspect de Ileană-Cosânzeană cu părul bogat și brunet, cu bluziță diafană, blugi ajustați țeapăn pe pulpe, care acopereau până la jumătate eternii adidași. Nu putuse preciza exact la capitolul *situație matrimonială* impus de chestionarea obișnuită a colectivității dacă este doar logodită, sau de-a dreptul măritată... Așa că problema rămăsese în coadă de pește, dânsa luându-și în primire cu aer visător măsuța pe care îi fusese montat aparatul, apăsând toată ziua energic pe butoanele tastaturii,

oprindu-se doar în răstimpuri spre a agita frenetic *mouse*-ul pe pad, spre a privi mai apoi cu buze ținute și ochi surâzători-melancolici rezultatul pe monitor, colega ei privind spre deosebire de dânsa cu alură firoasă pe sticla ecranului său.

Se felicitase că nu pusese mâna pe acele articole avangardiste de birotică. Încercase într-un rând să o întrebe pe fata cu aspect de stâlp de înaltă tensiune cam care sunt principiile de funcționare ce puneau acel utilaj la lucru; oftând scurt și îmbufnat, aceasta începu să plimbe cu viteză uimitoare cursorul pe ecran, accesând diverse pictograme de pe interfață, dar și din program. – „Ai înțeles?” – „Nu prea...” mărturisi el jenat. Atunci bătoasa îi explică onctuos că astfel de cunoștințe nu se dobândesc decât făcând un curs care ține luni de zile, că nu-i chiar așa de ușor, că numai cine nu știe se pronunță în mod iresponsabil că oricine poate lucra pe un calculator și că, în general, dacă nu te pricepi, e bine să nu iei inițiativa de unul singur, fiindcă e posibil să strici ceva...

Lămurit buștean, se pregătea să se retragă în remiza sa. – „Dar e atât de simplu! Îți pot arăta eu! Vrei să înveți?...” se auzi exclamația de la masa de vizavi, însoțită de o privire languroasă. - Probabil de la prea mult spălat, bluza violet-pal a vampeii cu păr-tăciune revărsat sălbatic pe spatele mic dar bine croit se decoltase excesiv, dezvăluindu-i întreaga cută ce despărțea în doua generoasa podoabă pectorală, ba chiar și un sfert din aceasta. – Da, răspunse după o scurtă ezitare – ar fi dorit să învețe, măcar cele mai simple noțiuni cu puțință. Așa că dacă dânsa va avea amabilitatea, va începe chiar de mâine dimineață să ia lecții, desigur, câteva minute pe zi – astfel încât să n-o oprească prea mult din lucru, iar dânsul să continue a-și face cum se cuvine treaba pentru care era acolo angajat.

A doua zi de dimineață, chiar la prima oră, ambele calculatoare refuzară să se deschidă. Se defectaseră în același timp. Având mutre crunte amândouă fetele de astă dată, apăsară în ciudate pe micile butoane ale *Reset*-ului, așteptând crispate rezultatul izbăvitor. Zadarnic. După piuitul caracteristic, ambele monitoare se reînnegrău, afișând doar o casetă roz prin care anunțau în engleză că nu sunt capabile să mai intre în program. Fură decuplate din cabluri, examinată cu atenție mufele de acces, scoaseră aparatele din priză, în cele din urmă le montaseră la loc dar, la punerea în funcțiune, după alte nenumărate *restarturi*, se convinseseră că nu prea mai era nimic de făcut.

Singurul aspect norocos al pățaniei a fost că deocamdată contabilitatea firmei nu depindea decât în mică măsură de proaspăt-introdusul suport electronic: atât de virusate erau ambele utilaje de dischetele cu jocuri achiziționate de pe la colțuri de stradă încât Sever, inginerul de sistem al firmei, trebui să-și folosească toate cunoștințele dobândite în Facultatea de Cibernetică, meșterind aproape o săptămână până să le dea de cap, într-una din unitățile de bază fiind chiar nevoit să schimbe softul. După ce își termină treaba plecă așa cum a venit, fără să facă nici un reproș sau recomandare, refuzând cu încăpățânare să dezvăluie cui l-ar fi întrebat conținutul jocurilor cu bucluc. Cele două își reluară cu aer firesc locurile de pe scaune, de data asta bănuitoare și când introduceau dischete cumpărate de la librărie și, cu aer circumspect, avertizară pe toată lumea din jur asupra riscului de a pune neautorizat mâna pe calculator, cerând auditorului care le privea cu gura căscată să-și scoată din cap până și ideea că ar avea voie să pună vreodată mâna pe cele două computere, necum să treacă la fapte profitând vreodată de lipsa lor. După care, pentru un plus de siguranță, își parolară cu termeni sofisticați programele calculatoarelor...

*

Jumătatea lunii iulie dinamiză complet viața din zonă. Într-un amurg canicular, când după o zi obositoare de lucru ajuns acasă adormise pentru vreun ceas și jumătate fără să mai mănânce, toropit de căldura zăpușitoare dar și ziua grea de muncă – deschisese în sfârșit ziarul pe care și-l cumpărase în drum spre casă. Ceea ce citi pe chiar prima pagină scris cu litere de-o șchioapă încadrând pozele unor oameni cu fețe radioase, îl lăsa fără grai: într-un oraș din partea de Nord-Vest a țării, se ființase un așa-zis *joc de într-ajutorare* unde tuturor deponenților aveau să li se restituie *în trei luni* suma depusă, multiplicată *de opt ori...* Nu înțelese foarte bine de la început ce citise dar, reputatul ziar nu făcea altceva decât să informeze sobru și fără comentarii ce se întâmpla în acea urbe. *De opt ori* însemna 800% în numai trei luni, performanță abracadabrantă pe care din atât cât știa el, o bancă obișnuită nu ar fi reușit-o probabil decât într-o povestire SF scrisă de vreun autor excentric. Așa că nu dădu prea multă atenție

informației, convins că editorul ce scrisese articolul înțelesese prost cine știe ce informație lapidară emisă nefericit pe vreun canal de profil.

Pricepu că din nenorocire acel articol nu fusese un bluff, la câteva zile după ce în ochii colegelor de slujbă apărură sclipiri de idiotie sălbatică; concomitent, în viața lui Luți se produse un eveniment aparent tragic, dar cu urmări pecuniare generoase: tatăl ei muri. Aproape imediat una din cele două case existente în comuna natală fu vândută și, după o ceartă furcă cu frații și sora ei obțină o sumă mai mult decât i se cuvenea de drept din quantumul financiar rezultat prin vânzarea casei, a terenului aferent, dar și a unei bucăți considerabile de teren arabil.

Luna lui Cuptor se pregătea să devină o amintire în calendarul anului 1993. În biroul-depoziț, după discuții furtunoase, se formă o delegație cu un singur reprezentant: Cóke. Ea singură avea să se ducă cu Trenul Speranței spre a transporta sumele pe care fiecare dorea să le depună la zisul joc. Din toate colțurile patriei se formaseră astfel de garnituri care zilnic se deplasau în- și dinspre Copacul Lăudat, înșesate cu oameni exaltați care nu se îndreptau într-acolo cu barda, ci doar cu teșcherelele pline cu banii rezultați din vânzarea gospodăriilor rurale, a inventarului agricol, a apartamentelor din orașe, a aurului ascuns de părinții sau bunicii lor cu infinite riscuri după Naționalizarea din 11 iunie 1948. Programele Televiziunii deveniseră delirante, afișând opiniile *pro-* și *contra-* referitor la acel joc, redând imaginile cu oameni exaltați ce coborau în fugă din trenuri pentru a se urca la drumul către casă radioși, mașinile de numărat bani și casierele care nu mai pridideau, oameni care făceau declarații entuziast-gongorice despre era nouă ce se va deschide în fața cetățenilor patriei, datorită genialului inițiator al jocului, comparat cu Messia pe pământ de către adulatoarea de profesie Anca Otoavă, care alterna izbucnirile de exaltare concretizate în versuri cu prozodie impecabilă adresate Salvatorului Națiunii la auzul căroră până și fostul dictator comunist transformat în sită în decembrie '89 ar fi pălit de invidie – cu crizele de neîncredere ce se soldaseră într-un rând cu cocoșarea respectivei pe turnul primăriei de unde, ținându-se zdravăn de paratrăsnet, declama ceva, fără a se înțelege nimic din zbieretele care ar fi putut să reprezinte chiar revendicările ce, o dată satisfăcute, ar fi readus-o poate cu picioarele pe pământ.

Încercările timide de a discuta și critic despre ceea ce se întâmpla în acea urbe din Nord-Vest erau repede estompate, ca și ale majorității

editorilor de reviste și ziare care nu doreau să-și periclitizeze situația în încercarea de a informa corect și în interesul ei o masă de oameni care păruseră a-și fi pierdut mințile. Cu glas hârâit și doct, licențiați în matematică trecuți de mult de vârsta urlatului la stele demonstrau rudelor, cunoscuților și cui mai voiau să-i asculte, cu creionul pe hârtie – viabilitatea jocului. Nimeni nu-i contrazicea cu nici o ocazie, așa că nu se puteau ști niciodată adevăratele păreri ale interlocutorilor. – Da, domnule, cum vă închipuiți că ar putea fi altfel decât că afacerea o să meargă – cine credeți că și-ar lua responsabilitatea să comită o asemenea cacealma, nu vă gândiți că se tem de mișcările sociale ce ar putea urma, cu consecințe fatale pentru ei?... Fiți serioși – continuau duplicitar – firește că banii n-au cum să se înmulțească doar fiindcă stau la un loc împreună trei luni, doar n-o să se încrucișeze între dânșii – dar *diverse* metode economice prin care aceștia totuși la capătul a calupuri de câte trei luni vor fi mai mulți, există... conchideau zâmbind mijit respectivii domni apropiați, dacă nu chiar de vârsta a treia - umplând inimile auditoriului de speranțe proaspete, care în cele din urmă pricepea că tot ce îi rămăsese de făcut era să doarmă liniștit, răstimpul de nouăzeci de zile lucrând oricum pentru ei...

Oriunde în locurile publice, atmosfera era animată de minunea din Nord-Vest: într-un rând, văzuse ieșind dintr-o biserică o cucoană apropiată de pensie care își făcea frenetic cruci; - „ - *Fiți serioasă, doamnă, fără îndoială sunt doar vorbe, scoase de moșluzii care neavînd nici praf pe tobă acasă, firește că n-au avut ce să depună la Joc! Lasă, o să le arătăm noi nu mai târziu de începutul lui 1994...*” - Într-o brutărie intrase într-un rând un ins cu pantaloni în dungi jechoși și uzați și sandale obosite care, după ce fixă crunt pe vânzătorul cu care se vedea că se cunoște, declară îngrijorat - „ - *Fir-ar să fie, doar un milion îmi mai trebuie până diseară ca să fac suma, și nu știu de unde să-i iau!...*”

Simțise cum i se strecoară în oase o frică insidioasă, asemănătoare celei din iunie 1990, după venirea minerilor: era extrem de periculos ca în acea atmosferă de înaltă conductibilitate a ideilor exaltate să spui ceva ce ar fi contarzis curentul; singura publicație care consecvent dar auzită de mai nimeni încercă să opună o îndârjită rezistență mediatică căutând cu disperare să informeze corect o populație ce părea cu mințile rătăcite, așa încât aceasta să nu se facă părtașă la o ticăloșie care ar fi condus-o mai apoi spre dezastru – era cea în care citise prima știre despre acel nefast fenomen. La serviciu se instalase o atmosferă de calm încordat. Priviri sticloase fixau cu îndrăzneală pe oricine intra pe ușa locației; nimeni nu-i mai dădea nicio

atenție; pe ușa remizei, fata cu aspect de stâlp de înaltă tensiune intra din ce în ce mai des, rugându-l pe dânsul să corecteze din ce în ce mai multele erori din facturile altora. Discret, lua și borderourile de poștă făcând expediția cotidiană ajutându-se numai de șoferul cu care se împrietenise, tot cu acesta recepționând marfa când era cazul, pe aceeași ușiță auxiliară ce făcea legătura între remiză și stradă.

„ – Tu n-ai depus nimic?... Rămâi așa?... Bine, o faci pe răspunderea ta!... Poți să te iei de mână cu alea de la calculatoare!...” îi zise într-un rând Luți ca în treacăt, pe ton enigmatic-insinuant.

Mai trecu o lună. Ultima din orizontul de așteptare. Peste nici treizeci de zile aveau să-i pună lui Cóke în mână valijoara cu care avea să le aducă banii; vor benchetui apoi trei zile și trei nopți, toate împreună - plus familiile; apoi îi vor explica patronului că avea să-l lipsească de serviciile lor(să vedem într-o țară îmbogățită cine se va angaja la dânsul spre a mai se lăsa *exploatat*...) – După care, fiecare va pleca în drumul ei, urmând să guste individual, cu propria familie, din nectarul unei vieți ce nu se îndoiau că din acel moment le va rezerva numai lapte și miere.

Momentul plecării lui Cóke spre urbea din Nord-Vest fu unul festiv: o îmbrățișaseră toate pe rând, asigurându-se fiecare în parte că încuietorile valijoarei cumpărate din timp dintr-un magazin de profil sunt de temei; apoi începu o așteptare febrilă, cu nopți de nesomn, cafele multe și tari, țigări aprinse una după alta și muncă făcută de mântuială la slujbă. Trecuseră deja trei zile și Cóke încă nu se întorsese. – *Dar dacă?... Nu, era cu neputință, nu era Cóke omul să facă una ca asta – o cunoșteau bine...* Și, într-adevăr, așa se dovedi că stăteau lucrurile: Cóke se întoarse în a șasea zi, spre a-și permite o scurtă odihnă într-a șaptea; a opta veni la serviciu, dar cu valijoara goală: le anunță că o mică disfuncție în sistem amâna plățile pentru câteva zile; avea să plece din nou la drum, săptămâna viitoare. Drum de la care se întoarse iar cu valiza virgină: de data asta i se pretextase că rău-voitori blocaseră jocul; plățile fuseseră sistate total pe o perioadă nedefinită; când precipitat au fost reluate, nu se afla Cóke acolo, care însă pornea într-un suflet spre a se întoarce cum a plecat; astfel, de câteva ori. Ajunseseră în luna noiembrie, depășindu-se cu aproape 30 de zile momentul fericitei scadențe. Profesia lui Cóke părea să se fi schimbat, din lucrător într-un birou de expediție, în comis-voiajor fără noroc...

Exaltarea cedase treptat locul stupoarei, apoi apatiei. Cu capul într-o parte pe masa, Luți avea în răstimpuri scurte izbuniri isteroide: - „ - *Cóke, de data asta eu, personal, îți plătesc drumul! Mâine să fi pregătită de plecare!...*”

Dar nici plățirea *personală* a drumului nu le adusese mai mult noroc: începea să se aștearnă tăcerea peste zisul „joc”, în jurnalele de televiziune irupând doar scurte știri, mai mult zvonuri despre reluarea plăților, infirmate imediat de alte știri care negau cu promptitudine precedentă. Trenurile cu bucurii, special pregătite pentru depunători, au fost anulate; nimeni nu mai zicea aproape nimic, lumea părea a fi pus batista pe țambal, de atunci încolo termenul de *tun* și *țeapă* aveau să se împământenească în societate sub forma lor semantică figurativă și acțiunea morală cea mai abjectă. Când debutară anchetele și Salvatorul Națiunii începu să dea cu *subsemnatul* la Poliție, înțeleseseră cum stau lucrurile: numai că era puțin cam târziu...

Începură să-și îndrepte potențialul de agresivitate către dânsul. Se cerea ca tot veninul acumulat să fie aruncat spre cineva. Așa că îi intrau în remiză din ce în ce mai mult *personal* și cu facturi având erori, dar neexecutate de el; la început le lua calm, și fără multe comentarii făcea ca de obicei cuvenita corectare. Apoi într-o bună zi, când *nădră* intră peste el în remiză intempestiv și obraznic, o trimise scurt la origini. Nu existase niciun martor.

« - *Ce-ai zis?...* »

« - *Exact ce-ai auzit... să-ți dau în scris, pentru conformitate?...* »

În tentativa de palmă încercată de obraznicătură, încheietura mâinii amarniceii muieri i se priponi în mâna încleșată, din care începu să strângă nu prea tare.

« - *Mă doare!...* » chițai ea.

« - *Data viitoare dacă mai încerci, s-ar putea să se rupă vreascu'!...* »

« - *Sunt mai în vârstă cu douăzeci de ani ca tine!... Aș putea să fiu maică-ta!...* »

« - *Mă spânzuram de mult de primul copac dacă ar fi fost așa...* »

Insa ieși smiorcăit, ca și cum tocmai i s-ar fi comis o mare nedreptate. După vreun ceas, ușa se deschise și un tip înalt și mătăhălos intră, aruncând priviri conspirative. Îl fixă cu ochi crunți. Costumația afișată era un melanj între cea avută de Armstrong la prima aselenizare, și a unui pompier îmbrăcat în azbest aflat la o intervenție asupra unui incendiu violent.

« – *Eu sunt soțul!...* » se prezentă marțial. – «– *Îți dai seama că ceea ce ai făcut nu poate rămâne nepedepsit!... auzi, să bruschezi o doamnă, tu n-ai auzit că o femeie nu trebuie atinsă cu o floare, dar-mi-te...»*

Și ajungând în fața lui, începu să simuleze câteva mișcări de karatist ce tocmai se pregătește să intre în acțiune.

Distanța dintre dânșii era ideală, așa că îi scăpă un pumn scurt și nu prea puternic, dar țintit cu grijă, ce atinse colțul buzelor celuilalt.

Insul rămase încremenit, ca și cum ar fi fost de așteptat să primească un buchet cu flori, și uite ce se întâmplase... Își încetase cu totul mișcările de *break-dance*.

« – *De ce dai în mine?..* », zise de parcă ar fi fost târât cu de-a sila în acea anexă spre a fi cotonogit. – « – *Am două fete de cescut!... una are 18 ani!...*» făcu fără noimă precizarea.

« – *Atunci cară-te și crește-ți-le!* »

« – *Am înțeles, cu dumneata **nu se poate discuta**...* » deveni celălalt brusc politicos-conciliant, bătând în marșarier. Și ieși oftând.

De atmosfera grea, sufocantă, împământenită în acel birou-depozit scăpă miraculos în cea de a doua lună a lui 1994. Firma începuse să se extindă, având acum mai multe puncte de desfacere în Capitală și, încet-încet – în mai multe orașe ale țării. Fu repartizat într-unul din acele magazine unde zilele începură să se scurgă monoton una după alta, într-o lume din ce în ce mai fără posibilități, efectele concentrării unei mari sume de bani în mâna unui grup restrâns de persoane arătându-și colții ascuțiți concretizați într-o inflație devastatoare...

*

... Seara de toamnă târzie începuse să fie biciuită de stropi mari și reci de ploaie. Da, vedea bine, femeia se afla acolo de astă dată, pentru prima oară după nouăsprezece ani.

- Ești mirat, nu? Deși pentru tine plimbarea asta anuală avea rol de comemorare, eu am perceput-o și ca pe un vag omagiu personal...

Cu gest lent, își aprinse o țigară. Privi câteva clipe în ambele sensuri ale trotuarului, ca și cum ar fi vrut să se convingă că era suficient de puțin trafic în zonă, astfel încât să poată avea cât mai multă intimitate. De multă

vreme însă nu se mai ostenea cu „salvarea aparențelor”, într-o lume în care era vădit că din ce în ce mai accentuat nimănui nu îi mai păsa de nimeni.

- Ți-am văzut scurtul pelerinaj în fiecare an din cei nouăsprezece; aveai de fiecare dată aceeași mină pe care ai avut-o și prima oară doar că, după fiecare douăsprezece luni trecute până la următorul noiembrie, peste deprimare se așternea din ce în ce mai vizibil paloarea neputinței și a disperării...

Puse un picior pe prima treaptă. Privea undeva pierdut, într-un punct imaginar al peretelui din stânga interlocutoarei.

- Poate nu eu, ci acest loc pe lângă care întâmplător ai trecut și pe care din cine știe ce capriciu al subconștientului aleatoriu l-ai ales ca totem al cine știe căror simțăminte din acel moment greu al vieții te-au făcut să revii în fiecare an, ca și cum ai fi dorit să revezi un ipotetic punct de sprijin; chiar dacă nu m-ai văzut, aici, nu departe am fost totdeuna doar eu; echilibrul care te-a ținut pe linia de plutire în tot acest răstimp a fost doar în tine, în acest loc nu ai avut decât reprezentarea imaginară a unui sprijin pe care ți l-ai dorit în van să vină din altă parte...

- Cine ești?... întrebă foarte încet.

- Poate o fărâmă de soartă dintr-o rapidă sclipire existențială. Am înțeles atunci mai multe decât crezi din ceea ce *nu mi-ai spus*. Nici nu mai era nevoie să zici ceva într-o lume lovită de catastrofe în cea mai mare parte imagine, plăsmuite doar pentru a acoperi uriașele tragedii mai de nimeni știute. Născute din adevărul simplu că înainte de a se naște vestalele paznice ale focului perpetuu din templele grecești, au fost mai întâi necesare bacantele cele hulite, hulite cu ipocrizie de exact cei care le-au justificat existența. – Vino, mai spuse ea. În noaptea asta vom face ce nu aveam încă experiența să facem atunci – adică să vorbim ca doi prieteni vechi ce de multe ori au trecut foarte aproape unul de altul în urbea imensă până când într-o zi, capriciosul destin, le-a încrucișat în sfârșit drumurile. Hai, vino!... îi întinse dânsa mâna.

Răspunse chemării după ce la rându-i întinse o mână, ieșind în sfârșit de sub șfichiul stropilor de ploaie din ce în ce mai deși și reci.

Holograma

Noiembrie, 2014...

Au trecut doi ani de la „fatalul” 21 decembrie 2012, iar Terra continuă să se învâрте în jurul axei sale la aceeași înclinație la care o face de miliarde de ani, executând o mișcare de revoluție de 365 de zile și una de rotație de 24 de ore. Și întrucât planul Ecuatorului continuă să fie înclinat în raport cu planul orbitei cu 23 de grade și 27 de minute – pe mai departe acolo unde de zeci de milioane de ani existau anotimpuri continuă să existe și acum, Tropicele sunt bine-mersi la locul lor ca de altfel și Polii, continuând să mențină pe ospitaliera Planetă Albastră condițiile optime pentru viață.

Numai în patria noastră au avut din nou loc alegeri...

Pe ecranul cel mare a apărut iar Imaginea. Este Imaginea Lor, a Celor Trei – Cel Manierat, Cel de Bun-Simț și cel Pragmatic. Și fiindcă a sosit ziua Sorocită, taciturnă, cu pumnii încheștați, o Mulțime perfect aliniată mărșăluiește ca și în alte dăți tăcut dar ordonat pentru a comite iar ceea ce știe dânsa mai bine să facă: să se *esprime*.

În mijlocul străzii învăluite într-o ușoară ceață care ar fi un impediment și pentru cea mai bine echipată tehnic televiziune – apar după o cotitură brusc Elementele Cheie: un cazan cazon cu sarmăluțe ce fierb încă mocrnit într-o baie de aburi și un grătar fumegând cu mititei.

Moment de ușoară panică. Mulțimea se oprește siderată, surpriza fiind însă plăcută, de altfel singura la care rezonează. Așa încât imediat marțialitatea existentă până atunci dispare, împreună cu încolnarea perfectă și înverșunarea mai ușor de risipit chiar și decât ceața ce continuă să învăluie diorama.

Dispare până și iluzia a ceea ce părea nezdruncinatul **consens**, direct proporțional cu topirea precipitată a stivelor de gamele existente lângă cele două Elemente Cheie – grătarul fumegând și cazanul aburind. Neschimbată a rămas doar imaginea compactă a Triumviratului ce se proiectează mai departe pe Ecran – a Celui Manierat, a celui De Bun-Simț și a celui Pragmatic.

Apar primele inerente inechități de genul *pacea farfuriei pline se face întotdeauna declarând război gamelei rămasă etern goală*. Și primele altercații. Chiar dacă Reprezentanții Libertinilor lui Floricel responsabili cu dinamica

producerii potolului electiv se înțeleg încă bine cu aliații lor responsabili cu împărțirea echitabilă a ceea ce se produce – odiul pe marginea trocului riscă să ia proporții de schismă.

Apar primele bonuri de ordine. Dar și primii „întreprinzători” ce ca de obicei profită de situație, ducând totuși la înmulțirea cazanelor aburinde și a grătarelor fumegânde. Dar și la intensificarea altercațiilor, întrucât poftele pantagruelice dar și spiritul de contradicție de dragul contrazicerii a Gloatei se dovedesc a fi fără limite.

Apar și primele intoxicații. Nu, nu mediatice, acestea și-au produs de mult efectele – ci la propriu, întrucât o parte din cei ce au *întreprins* au făcut-o ca de obicei fără conștiință, așa, doar de dragul *întreprinderii* imediat aducătoare de firfirici. Doar vuietul strident al primelor ambulanțe reușește să mai acopere temporar din decibelii altercației ajunsă generalizată.

Ceața s-a mai răspândit, dar acum se lasă amurgul. – „*Fraților, iar am învins! Matrodul a fost răpus!*” se aude deodată pe Ecran glasul redundant al Soldățelului apărut brusc lângă imaginea serenă a Triumviratului care fără doar și poate păstrând intacte libertățile cetățenești, îi va permite să vioajeze unde va dori.

De altminteri, au fost singurele cuvinte pe care le-a putut rosti pe Ecran căci, în acel moment, se aude chicotul lui Moscvic cel Etern Zâmbitor care apasă pe butonul de închidere al apratului de proiecție. Performant aparat, având în vedere că poate proiecta prin hologramă orice, de la Curcubee ale Păcii și Turnuri Idem, până la imagini plăcute dar inexistente destinate Celor care etern nu vor putea gândi decât prin perfuzie...

Un necaz nu vine însă niciodată singur căci uite, s-au terminat și mititeii, nici situația sărmăluțelor nefiind prea roză...

Redevenită Mulțime, Gloata rămasă între timp cu gurile căscate da' goale formează iar o aproximativ ordonată coloană ce de data asta se scindează rapid și tăcut numai în două: o parte va merge cuminte spre Cine Știe Ce pregătită ca curând să-i fie din nou umplută gura cu ce i-a mai fost și chiar mai mult decât atât - iar cealaltă, disciplinat, se îndreaptă spre tradiționala Fâșie sub privirile oblice și hohotul caracteristic dar nehomerice al Matrodului proaspăt învins după două mandate consecutive care însoțind-o, va avea grijă să stingă ultimul lumina.

Cătălin Rădulescu

Curriculum Vitae

Nume și prenume: Rădulescu Cătălin.

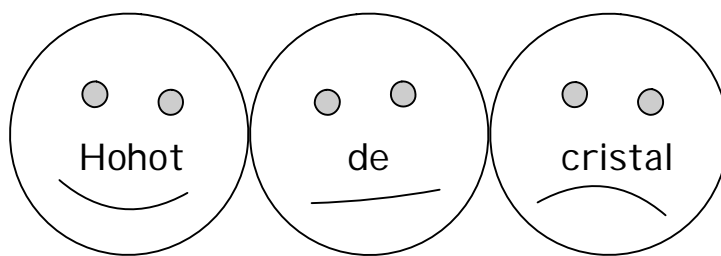
Data și locul nașterii: București, 19 septembrie 1967.

Studii: medii.

Ocupația: tehnician.

Acitivitate literară:

- ? septembrie 2008, debut online în Editura **Semănătorul**
- ? în perioada septembrie 2008 – mai 2009 – publicat online în Editura **Semănătorul** patru volume din ciclul *Povestiri din Estul îndepărtat* și romanul *Hybris*.
- ? în aceeași perioadă publicat online în Editura **Emma** proză scurtă și romanul *Hybris*.
- ? octombrie 2009, Premiul II pentru proză scurtă al Asociației **Florema & Consiliul Local Deva**.

1.	CUPRINS ~ <i>science-fiction</i> ~	Pag. 3
2.	Visul unei seri de toamnă	Pag. 8
3.	Ștampile și borcane	Pag. 17
4.	Labirintul demenței ~ <i>microroman</i> ~	Pag. 29
5.	Holograma	Pag. 63